

Ladonja

VJERSKI INFORMATIVNO-KULTURNI LIST | BR. 8/426 | GODINA XL | CIJENA 10 KN

KOLOVOZ 2021.

"Tražiti moram tebe, moj Bože, uvijek i u svemu"

Bl. Miroslav Bulešić

Poštovani čitatelji Ladonje,

mjesec kolovoza doista je mjesec koji bismo mogli nazvati mjesecom zahvalnosti. Početkom mjeseca kolovoza, tj. 5. kolovoza, na blagdan Posvete bazilike sv. Marije Velike, naša domovina slavi Dan pobjede i domovinske zahvalnosti i Dan hrvatskih branitelja. Sigurno smo svi mi tih dana osjećali duboku zahvalnost prema svima koji su branili našu domovinu u Domovinskom ratu. Posebno, dakako, osjećamo zahvalnost prema onima koji su položili ono najvrednije što su imali – svoj život, da bismo mi danas dostojno živjeli u slobodi i upravo su nas te lijepe svečanosti u svezi s tim blagdanom podsjetile da se Domovina i danas brani, i to poštenjem, pravednošću i istinom te da smo uvijek pozvani braniti i izgrađivati svoju domovinu među-

sobnim poštovanjem i razumijevanjem, otvorenim srcem prema svima koji su potrebni naše pomoći, ali i spremnošću i požrtvovnošću u izgradnji sredine u kojoj živimo, služeći općem dobru. Tek tada žrtve onih koji su položili svoje živote i patnje njihovih obitelji, koje i dan danas osjećaju težinu gubitaka svojih umrlih i nestalih, poprimaju pravi smisao. Na taj način i mi sada doprinosimo slici naše domovine onakve kakvu su je oni željeli i za koju su se žrtvovali.

Sredinom mjeseca kolovoza slavili smo i značajan i velik blagdan – svetkovinu Uznesenja Blažene Djevice Marije. Sigurno smo svi sa zahvalnošću, poštovani čitatelji, slavili ovaj najveći blagdan posvećen Mariji. Taj blagdan iza svoga veličanstvenog imena krije veoma važnu poruku. Slaveći Marijino uznesenje zahvaljujemo Bogu na njezinu životu i na njezinoj spremnosti da živi po njegovoj volji i tako nam ostavlja uzor duboke vjere i pouzdanja u Boga i koliko god su nam toga dana oči bile usmjerene na njezine kipove na oltarima, često okrunjene zlatnim i srebrnim krunama i okićene obiljem cvijeća, taj nas blagdan na poseban način ohrabruje jer usmjerava našu pozornost na svagdašnji život, požrtvovan i samozatajan. Taj se život u potpunosti ostvaruje služenjem. To je život koji je posvećen dobrobiti drugih. Zar nije bio upravo takav Marijin život? Stoga možemo u njezinu životu prepoznati i život žene i majke suočen s težinom života, ali uvijek protkan iskrenom i samozatajnom molitvom. Mi vjerujemo da je Marija za takav život nagrađena uznesenjem i nadamo se da se tom životu s Bogom, koji nikada ne prestaje, s pravom mogu nadati svi kojima je Marija uzor i koji žive po njezinu primjeru.

Blažena Djevica Marija bila je uzor, nadahnuc i velika potpora i bl. Miroslavu Bulešiću, čiju smo obljetnicu mučeništva upravo ovih dana obilježili. Možda nismo previše zadovoljni što ni prošle ni ove godine nismo mogli proslaviti ovu važnu obljetnicu onako kako smo željeli jer smo bili i još smo suočeni s problemom pandemije koja itekako utječe na naše živote, pa i na obilježavanja slavlja. Ipak vjerujem da smo i u tom vremenu imali prilike još bolje upoznati život bl. Miroslava. Pandemija nas sigurno nije mogla spriječiti da pročitamo, ako to nismo, njegov duhovni dnevnik. Mladi svećenik Miroslav i danas zrači svojom iskrenom duhovnošću i pobožnošću koja utječe na njegov život. To nije pobožnost reda radi, običaja ili radi drugih. Ta njegova pobožnost znači duboko povjerenje u Boga. Za njega je to značilo slijediti Isusa Krista najprije svojim primjerom kako bi se moglo druge pozivati da idu tim putem. Upoznajući osobu bl. Miroslava, vidjet ćemo što znači biti odgovoran i dosljedan u življenju vjere, što znači živjeti za one koji su mu bili povjereni, odnosno što znači kršćanska ljubav na djelu. To je ljubav koja ne dijeli ljudi i koja ide ususret svakome koji je u potrebi.

Poštovani čitatelji, kada bismo i mi pokušali slijediti njegov primjer, vjerojatno bi bilo više razumijevanja, poštovanja i zajedništva u mnogim našim zajednicama. Tada bi i njegova žrtva, posebno za našu mjesnu Crkvu, Porečku i Pulsku biskupiju, bila dar kojim se ponosimo i koji nas i danas potiče na dosljedniji kršćanski život.

Poštovani čitatelji, o svemu tome nastoji i riječju i slikom govoriti naša i vaša Ladonja. Neka vam svima njeni i čitanje i listanje u ovim ljetnim danima bude na korist.

IMPRESUM

Pokrenuo Antun Hek, od lipnja do listopada 1972. listić – prilog obiteljskog časopisa Kana, samostalno izlazi od Božića 1981.

Osnivač:

Biskupski ordinarijat Porečke i Pulske biskupije

Glavni urednik: Vilim Grbac

Uredništvo: Blaž Bošnjaković, Danijela Fattorich, David Gortan, Vilim Grbac, Tomislav Milohanić, Željko Mrak, s. Terezija Pavić, Nela Peteh

Adresa uredništva:

Dobrilina 6, 52000 Pazin, tel: 052/624-342
ladonja@biskupija-porecko-pulska.hr

List izlazi 12 puta godišnje

Godišnja pretplata 120,00 kuna

Grafičko oblikovanje i priprema: David Ivić

Tisak/Nakladnik

JOSIP TURČINOVIC d.o.o.

Dobrilina 6, PAZIN

Broj i naziv ūro računa:

ISTARSKA KREDITNA BANKA UMAG d. d.

IBAN: HR7023800061147003243

Update iz inozemstva izvršiti na:

JOSIP TURČINOVIC d.o.o.

Dobrilina 6, PAZIN

IBAN: HR7023800061147003243

BIC/SWIFT: ISKBHR2X

UDK ISSN

282 : 379.8

ISSN 1330-5018

Naslovnica: Proslava mučeničke smrti bl. Miroslava, Svetvinčenat.

Veliki oblak svjedoka

Grčka riječ *martys* u hrvatskom se jeziku udomaćila sa značenjem "mučenik". Riječ nalazimo u grčkom prijevodu Svetog pisma Starog zavjeta, kao i u grčkim izvornicima Novozavjetnih spisa. Izvorno, grčka riječ *martys* (čita se *martis*) znači *svjedok*. Njeno temeljno značenje ukorijenjeno je u pravnoj terminologiji, te označava osobu koja vjerodostojno može posvjedočiti o činjenicama koje je moguće utvrditi. Svjedok je u pravnom sustavu od iznimne važnosti: bez autentičnih svjedoka nemoguće je utvrditi istinu o pojedinim događajima. Svjedok stoga mora biti pouzdan čovjek, ispravne percepcije, nepotkupljiv, odan pravednosti. Nasuprot tomu, lažni svjedok, posvećen je laži, te prešućivanjem istine ili lažnim svjedočanstvom može potaknuti lanac zla. U srži dobrog svjedoka stoji odanost istini: ona je njegovo snažno oruđe, kojim se može založiti za pravdu i dobrobit svakog čovjeka. Jer istina uvijek osvjetljava život, oslobođa, donosi olakšanje, mada suočavanje s njom može trenutno prouzročiti bol i razočaranje.

Prema knjizi Otkrivenja, i Isus je nazvan „vjerni svjedok“ (Otk 1,5): Isus svjedoči o Ocu, kao utjelovljena Božja riječ, Isus je sama istina, koja jamči za sebe. Isus ima iskustvo Božje ljubavi, i zato vjerodostojno svjedoči o ljubavi Boga Oca za svakog čovjeka, kako piše Ivan apostol „jedinorođenac koji je u krilu Očeva, on ga obznani“ (Ivan 1,18).

Prema Djelima Apostolskim, Isus učenike uvodi u poslanje svje-

dočenja: „Primit ćete snagu Duha Svetoga, i bit ćete mi svjedoci, u Jeruzalemu, Judeji, Samariji i do kraja Svijeta“ (Djela 1,8). Svjedočanstvo učenika ne dolazi od njih samih, već od njihove bliskosti s istinom, a oni postaju istinski svjedoci tek kad njihove duše ispunij Duh Sveti.

Stoga je istinsko svjedočanstvo uvijek pomalo otajstveno pitanje Božjeg nadahnuka, Božjeg poticaja. Ispunjeni Duhom Svetim, mnogi su proroci i sveci nadahnuto govorili, a njihove riječi doticale su srca ljudi i polako ih privodile Bogu. Istinsko svjedočanstvo uvijek je ukorijenjeno u iskustvu ljubavi. A ona svoj put do čovjekovog srca nalazi putem malih dobrih djela, malih običnih ljudi. Istina i svjedočanstvo, Božje nadahnute: sve te riječi zvuče jako veliko i uzvišeno... no u stvarnosti, one se kriju u malim gestama velike ljubavi malih ljudi.

Zato se svjedočanstvo se ne svodi na riječi: jer naš Bog je Bog koji djeli, stvara, održava i mijenja svijet, te i od nas traži da ga naslijedujemo u djelatnoj ljubavi. Isus, poslavši svoje učenike da mu budu „svjedoci do kraja Svijeta“, najavljuje veliku povijest ljubavi i milosrđa koju će njegovi vjerni svjedoci iznijeti na svojim plećima.

U Poslanici Hebrejima spominje se „veliki oblak svjedoka“ koji nas obavija (Heb 12,1). Autor misli na likove iz starozavjetne povijesti, koji su svaki na svoj način, posvjedočili svoju vjeru: od Abela do Abrahama, od Mojsija do drugih heroja povijesti izabranog naroda. I oni su, mada

rođeni prije Krista – vjeru crpili iz Božjeg obećanja koje je potpuno ispunjeno u Kristu. Čak i za Mojsija autor poslanice Hebrejima piše da je po vjeri smatrao većim bogatstvom ponijenje za Krista, nego sva blaga Egipta. I drugi su ljudi u povijesti Izraelskog naroda bili ponizavani: progonjeni, ubijani, mučeni, izgnani, kamenovani – zato što su vjerom tražili Božje kraljevstvo, ne suočavajući se ovom svijetu, koji ih „nije bio dostojan“ (Heb 11,38). U svemu su ostali svjedoci vjere, *martiri*: jer je njihova vjera za njih bila vrjednija od svega. Oblak je u Bibliji simbol Božje prisutnosti i Božje objave: nazivajući progone mučenike „oblakom svjedoka“ autor Poslanice želi reći da su Božji svjedoci, martiri, mučenici istinski put Božje objave ljudima.

Sjećanje na svjedoke vjere – piše najdragocjenije stranice povijesti. Mnogi su biblijski tekstovi nastali zato jer se htjelo zabilježiti svjedočanstvo vjere nekog proroka, svjedoka Božje ljubavi. Iz tih tekstova rađala se vjera novih generacija, odgajali su se sveci, ljudi koji su Božju ljubav prenosili drugima. I to vrijedi za svaki narod: svjedoci vjere, martiri, mučenici – pišu najdragocjenije stranice povijesti svakog naroda. Iz njihova svjedočanstva svoju vjeru crpimo svi mi: stoga otvorimo oči za taj „veliki oblak svjedoka“ koji nam je darovan, koji nas obavija, i iz hrabrosti poznatih i samo nama poznatih svjedoka ljubavi za Boga i čovjeka, crpimo snagu za dosljedan život vjere.

“Sveti Josip, Krista Spasitelja vjerni hranitelj, Djevice Bogorodice djevičanski zaručnik, za posebnog zaštitnika Kraljevine Hrvatske u Državnom saboru godine 1687. od redova i staleža jednoglasno je odabran.”, riječi su zapisane u Protokolu Hrvatskog Sabora od 9. i 10. lipnja 1687. godine. Na taj način sveti Josip je proglašen zaštitnikom Kraljevine Hrvatske i hrvatskog naroda.

No, ta se veza Hrvata sa svetim Josipom nije prekinula niti poslije, tijekom burnog povijesnog vremena, sve do danas. Svjedoči nam to i pismo bl. Alojzija kardinala Stepinca, tadašnjeg zagrebačkog nadbiskupa, u kojem obavještava vjernike da je Sveta Stolica uvažila molbu hrvatskih vjernika da se blagdan svetog Josipa uzdigne na zapovjedni blagdan za sve biskupije Kraljevine Jugoslavije. Prigodom 300. obljetnice proglašenja svetog Josipa zaštitnikom Hrvatske, kardinal Franjo Kuharić je proglašio Godinu svetog Josipa, a godinu dana kasnije sastavio je Molitvu svetom Josipu za domovinu, koju donosimo u nastavku teksta.

Neka nam i ovogodišnji Dan pobjede i Domovinske zahvalnosti bude prigoda da molimo za našu domovinu i pritom se utječemo svetom Josipu, sveću kojem je Bog iskazao najveću čast i povjerenje nakon Majke Božje – da bude ču-

SVETI JOSIP – ZAŠTITNIK HRVATSKOG NARODA

var i hranitelj Isusa Krista i njegove Majke Marije.

Molitva svetom Josipu za domovinu

Sveti Josipe, brižni čuvaru Svetе obitelji i zaštitniče cijele Crkve, budi u nebeskoj slavi zagovornik svakoga od nas da u kušnjama života i teškoj borbi između dobra i zla ustrajemo na putu istine i ljubavi.

Prije tri stoljeća naši su pradjedovi odlučili, svečano izjavili i službeno proglašili da Ti, brižni Poočime Isusov, budeš zagovornik naroda Hrvata.

To mi, Crkva kao Božji narod u hrvatskom narodu, prihvaćamo i potvrđujemo za ove dane i buduća vremena.

Po Tvojmoćnom zagovoru, sveti Josipe, molimo od nebeskog Oca svom narodu, kao i svim narodima s kojima se susrećemo u zbivanjima povijesti, istinski napredak da živimo u pravednosti i miru, slozi i slobodi, u blagostanju i sigurnosti.

Obitelji su izvori narodnog života. Neka Otkupljenje Isusovo spasi naše obitelji da budu Bogu odane, vjerne, pobožne i hrabre za život; takve će biti jamstvo naše crkvene i narodne budućnosti.

Usrdno Te molimo da čuvaš našu djecu i mlade i vjeru pradjedova kako bi bilo sačuvano njihovo dostojanstvo od svih napasti i opasnosti za njihov ljudski kršćanski život.

Sveti Josipe, Tvojoj je „skrbi bila povjerenata sama nevinost: Isus Krist i Djevica Marija, po dvostrukom tvom predragom zalagu vruće Te molimo“

da nam isprosiš nevinu mladost i brojna duhovna zvanja kako bi naša Crkva obilovala revnim Božjim svećenicima, svitim redovnicama i Bogu posvećenim djevicama.

Tebe, sveti Josipe, Evanđelje naziva pravednim, molimo Te, pogledaj na nevolje i na rane naše!

Izmoli nam milost velikog obraćenja da prestane strašna psovka u hrvatskom narodu, da se poštuje dostojanstvo braka, nepovredivost obitelji i osobe, te neotuđivo pravo na život svakog ljudskog bića, skrivenog u krilu žene. Izmoli nam jaku vjeru, čvrstu nadu i hrabru ljubav prema Bogu i svakom čovjeku!

Sveti Josipe! Kad si odlazio s ovoga svijeta u vječnost, prisutnost Spasitelja našega Isusa Krista – Bogočovjeka – i njegove Majke, a Tvoje prečiste Zaručnice bila je za tebe velika utjeha.

Povjeravamo ti naše bolesnike i umiruće. Moli za njih da ni jedan ne ode s ovoga svijeta bez utjehe i milosti svetih sakramenata.

Sveti Josipe, bdij nad našom domovinom i svim njezinim stanovnicima da nam bude blagoslovljeno prebivalište na putovanju u vječni život gdje ćemo se naći zajedno s Tobom, s tvojom svetom Zaručnicom i našom Majkom Marijom, sa svom nebeskom Crkvom u ljubavi, radosti i svjetlosti Presvetoga Trojstva: Oca i Sina i Duha Svetoga! Amen!

*Kardinal Franjo Kuharić,
19. ožujka 1988., Hrvatsko
nacionalno svetište sv. Josipa u
Karlovcu*

„MISLI NA DRUGE - CIJEPI SE!“

Kako sada stvari stoje s pandemijom Covid-19 jedina naša kakva-takva zaštita od oboljenja je cjepivo. To kažu znanstvenici, to pokazuje stanje na tenu gdje od pandemije sada umiru najviše oni koji se nisu cijepili, na to ukazuju vodeći svjetski političari, ali i veliki broj poglavara Crkve koji su se gotovo mahom svi cijepili, počevši od pape Franje. Čekali smo cjepivo kao „manu s neba“. Teško nam je bilo kada je nedostajalo cjepiva, kada je kasnila isporuka, kada su se pojavile činjenice da se u proizvodnji cjepiva koriste davno zamrznuti ljudski embriji. Naravno da nam nije promakla i činjenica da je pri tome farmaceutskoj industriji „pala sjekira u med“, jer su joj se enormno povećali finansijski prihodi. Čak nam je smetalo što su neke države, one bogatije naravno, dobivale proporcionalno daleko više doza cjepiva nego male zemlje. Sada se stanje promijenilo, cjepiva ima dosta, nije skupo, a često i besplatno, ne treba čekati u kolonama za cijepljenje, Crkva se oglasila na najvišem nivou i rekla kako se vjernici mogu cijepiti cjepivom jer život ima prednost pred zamrznutim embrijima koji nikada više ne mogu oživjeti. Usprkos sve му, postoji veliki otpor cijepljenju kod mnogih ljudi. Zašto?

1. Otpor cijepljenju

Uistinu, još nisam čuo zadovoljavajuće objašnjenje za takav otpor cijepljenju, kako od znanstvenika tako od običnih ljudi. Fraza „pa od nečega se ionako mora umrijeti“ je potpuno besmislena i lažna, jer nitko nije tako apatičan i indiferentan pred smrću da joj se olako predaje. Još je manje uvjerljiva teza kako nam se s cjepivom ubrizgavaju nekakvi čipovi kako bismo mogli biti praćeni ne znam od koga. Kao da smo svi nekakvi kriminalci pa nitko ne smije znati gdje smo i što radimo. Pa masovno smo se cijepili i protiv gripe i nitko nije

niti pomislio propitkivati porijeklo cjepiva, metodologiju njegove proizvodnje, ili činjenicu da time možda postajemo nekakvi „pokusni kunići“ farmaceutske industrije. Zar se nismo gotovo svi još kao djeca cijepili protiv dječjih bolesti? Pa ipak nitko pame tan neće tvrditi da su time naši roditelji pokazali neodgovornost ili nebrigu za eventualne negativne posljedice cijepljenja njihove djece. Možda su oni onda bili svjesni, više nego mi danas, kako cjepivo, svako cjepivo, može imati neke negativne posljedice, ali su znali da su one daleko manje štetne ako uzmemo u obzir „drugu stranu medalje“, a to je dugoročno zdravlje pa i sam život njihove djece. Jesmo li mi danas puno „pametniji“ od naših roditelja?

2. Pitanje osobne odgovornosti

Možda bi bilo dovoljno imati pred očima one brojne zdravstvene djelatnike koji su se usred ljetnih vrućina, pod maskama i u zaštitnim odorama, mukotrpno borili se za svaki život. Vjerujem da bi to utjecalo na promjenu mišljenja o cijepljenju. Oni kamioni puni lijesova koje smo gledali u najgorem periodu pandemije ne bismo olako trebali zaboraviti. Oni liječnici i sestre koje te živote nisu uspjeli spasiti sigurno se ne opiru cijepljenju. Ona poruka „Misli na druge, cijepi se“ ima ne samo ljudsku, nego i kršćansku težinu. Ova pandemija ne može se iskorijeniti ako veliki broj ljudi misli samo na sebe. Da svi moramo misliti i na druge znali smo i prije. Ali nismo to shvaćali kao dužnost koja nema alternative. Znali smo da, ako mi to ne činimo, učiniti će to netko drugi. Takav stav sada „ne drži vodu“. Nitko se ne može cijepiti umjesto mene i umjesto mene biti odgovoran za druge. Moramo itekako biti svjesni ove individualne i osobne odgovornosti na koju nas poziva ova pandemija. Možda je i to „prst Božji“

kojima nas je htio podsjetiti na solidarnost s bližnjima, zašto ne?

3. Granica moje slobodne odluke

Misljam da ne bi bila opravdana bilo kakva drastična diskriminacija onih koji se neće ili se ne žele cijepiti. Iako zadrti otpor cijepljenju ne može biti opravdan ni s ljudskog ni s kršćanskog gledišta, individualna slobodna volja i savjest svakoga moraju ostati netaknute vrijednosti. No, moram podsjetiti da moja slobodna volja i moja odluka po savjesti svoju granicu dosežu tamo gdje one krše pravo na život i zdravlje mojega bližnjega, tj. svakog drugog čovjeka. I ovo što pišem i govorim ne znači da vršim pritisak na nekoga tko se ne želi cijepiti. Samo hoću reći da kao ljudi i kršćani moramo biti svjesni posljedica koje odluke naše slobodne volje i savjesti mogu imati na druge ljude. Ova pandemija odnosi ljudske živote. Perfidno se transformira u nekakve sojeve koji se teško mogu obuzdati. Lijepi je osjećaj učiniti nešto što nam se možda ne sviđa ili nam zvuči sumnjivo, ali znamo da smo time barem donekle zaštitili sebe i druge, ako ne od zaraze, ali svakako od smrti. To bi trebalo biti dovoljno, ako ništa drugo, onda barem da ozbiljno promislimo o našoj povjesnoj situaciji i osobnoj odgovornosti. Jedino nam to može otjerati strahove i nedoumice kojima smo svi skupa izloženi.

Svetkovina Rođenja sv. Ivana Krstitelja u Polju

Svetkovinu Rođenja Sv.Ivana Krstitelja, 24.06., ove smo godine obilježili na poseban način..

U mjestu Polje koje pripada župi Sv. Lovreč, nalazi se nekako u skrovitosti, jednostavna kamena crkva Sv.Ivana Krstitelja izgrađena 1608.god. a obnovljena 1903.god. Iako su se u njoj nekad služile sv.mise i obredi krštenja, ona ni danas nije zapuštena. Zapravo, župljeni održavaju ovu crkvicu funkcionalnom (pokošena trava, čista i uredna unutrašnjost), te ovom prigodom posebno uređenom. Svečanu misu

predvodio je vlč. Josip Peteh uz vlč. Blaža Bošnajkovića, župnika ove župe. Misno slavlje započelo je blagoslovom nove slike Sv. Ivana Krstitelja, koju je naslikala župljanka gđa Štefanija Višković (stara je uništena zubom vremena).

Zahvaljujemo svima koji su svojim trudom i požrtvovnošću učinili da se ova svetkovina na dobrostan način proslavi, te sve prisutne počastili kolačima i pićem. Vidimo se dogdine, a dotad se molimo pred novom slikom i utječemo zagovoru Sv. Ivana Krstitelja!

FOTO VIJEST

GOSPA FATIMSKA DONJI LABIN

Prije desetak godina predvorje crkve Gospe Fatimskog u Donjem Labinu (koje nije crkveno) bilo je prilično neuredno, obrasio travom i korovom a zid ispisano grafitima. Danas je to prekrasno uređena oaza mira i molitve gdje se ljudi rado zaustavljaju, prekriže i pomole, osobito u večernjim satima kada kip Majke Božje pod noćnim svjetlima još više dolazi do izražaja. Svaka čast župniku Blažu i župljanima koji su to značajki uredili i tako pokazali koliko drže do svoje crkve... (putnik namjernik)

Proslavljenja Sv. Marina

U subotu, 17. srpnja, žitelji naselja Sv. Marine proslavili su svoju zaštitnicu. Crkvica Sv. Marine datira iz romaničkog doba, a nedaleko nje pronađeni su ostaci zidina nekadašnjeg ženskog samostana. Marinina se slavila neprekidno do kraja 60.-ih godina prošlog stoljeća da bi se početkom 90.-ih ponovno počele služiti sv. mise u crkvi. Nekada su obitelji ovoga mjesta brojile po desetak članova, da bi nakon 1946.g. velik broj mještana napustio svoja ognjišta u potrazi za kruhom u tuđini. Stoga, danas ovo slikovito naselje zaklonjeno od bure (ali ne i od bure današnjice) trpi trendove civilizacije. Ono u zimskim mjesecima jednostavno spokojno spava i čeka toplije dane. Ljeto!!!

Ove godine misno je slavlje predvodio mladi svećenik iz labinskog dekanata, vlč Wojciech Wlaszlo. U svojoj nas je homiliji potaknuo na razmišljanje o vječitom pitanju: "Tko su sveti ljudi???"

Upoznati sa životopisom ove djevice, redovnice iz 8 st., mogli smo razumjeti kako se postaje svetim - nesebičnim davanjem, ne obazirajući se na poglede drugih, na ogovaranje, klevetanje...

Upravo je sve to Sv. Marina činila, ljubila svog neprijatelja i štitila ga od propasti. Koje li plemenite vrline, rijetkost danas. Poučeni ovim

primjerom i ohrabreni kruhom s oltara, zahvaljivali smo Gospodinu uz gromku pjesmu koja je odzvanjala crkvom i rtom. Dirnuti porukom i zajedničkom molitvom druženje smo nastavili zakuskom uz obližnji bazen.

Djelatnicima Valamara upućujemo riječi zahvale zato što čuvaju ovaj dragulj od devastacije.(EF)

Sv. Ana svečano proslavljen u Sv. Martinu

Župljeni Sv. Martina se svake godine posebno pripremaju za proslavu dva svoja zaštitnika, Sv. Martina u jesen te Sv. Anu u ljeti. Tako je bilo i 26. srpnja ove godine. Iako prognoza vremena nije bila naklonjena organizatorima, pripremljen je plato u borovoj šumi nadomak crkve kako bi se sv. misa održala na otvorenom. Vrijedni su domaćini uložili sav trud oko uređenja misnog prostora i Bog ih je nagradio lijepim vremenom. Na proslavi se uz župljane okupio veći broj hodočasnika iz okolnih župa Labinštine.

Slavlje je započelo procesijom s kipom Sv. Ane iz crkve do platoa. Sv. misu je predvodio labinski kapelan vlč. Wojciech Wlazlo, a u koncelebraciji je bilo 5 svećenika.

Predvoditelj slavlja je u prigodnoj homiliji istaknuo: „Nadam se da smo svjesni milosti koje nam daje Gospodin da možemo biti ovdje i slušati Božju riječ, čuti ono što su drugi htjeli čuti a nisu mogli i vidjeti a nisu vidjeli. Bog nam daje

da živimo od Njegove providnosti. Danas je poseban dan, slavimo Sv. Anu i Sv. Joakima koji su roditelji Blažene Djvice Marije. Evanđelja ništa ne govore o njima već jedan spis iz 2. stoljeća, protoevanđelje po Jakovu. Sv. Ana je bila žena iz svećeničkog roda, Sv. Joakim je bio čovjek iz bogate obitelji. Oni su se oženili međutim pratio ih je jedan križ jer nisu mogli imati djece. To je u to vrijeme bilo smatrano kao jedno prokletstvo, pomanjkanje Božjeg blagoslova. Po čudesnom Božjem djelovanju, Sv. Ana je mogla začeti Mariju iako je već bila u godinama. Sv. Ana nam puno toga otkriva o nama. Temeljno je na putu vjere otkriti da mi neke stvari ne možemo, da su van našeg dometa. Povjerenje koje je Sv. Ana imala prema Gospodinu, molitve koje je upravljala Gospodinu da može imati djecu su zapravo taj stav koji bi trebali imati mi. Blago nama ako otkrijemo da nismo samodostatni. Upravo pomanjkanje nečega, upravo to što nam fali, otvara nas za Boga. Kada

se osjećamo promašeni, nesigurni, nemirni, kad vidimo da život nije u našim rukama to je ono što nas otvara na tu ovisnost o Bogu. Najvažnije je upoznati Krista, Gospodina. Preko malih stvari, preko male vjernosti Bogu, preko djela u kojima dajemo slavu Gospodinu ostvaruje se ono veliko, ostvaruje se spasenje naroda Božjega. Bez malih ljudi nema Krista. Ne tražimo ono što je visoko već tražimo ono što je ponizno, jednostavno. Neka naš život bude prožet povjerenjem kakvo su imali Sv. Ana i Sv. Joakim.“

Na kraju sv. mise je uslijedio blagoslov majki, trudnica, djece i starijih osoba a dragi gost don Luka Pranjić, naš misionar u Ekvadoru, je ukratko iznio svoje svjedočanstvo o životu i misijskom radu u toj latinoameričkoj zemlji. Potom je uslijedila misijska akcija MIVA u kojoj je don Luka blagoslovio vozila a sav prihod koji je tom prigodom prikupljen namijenjen je potrebama njegove misije. (LB)

Hodočastilo se Majci Božjoj od Drena u Šumber

UŠumberu je u četvrtak, 5. kolovoza tradicionalno proslavljenja Majka Božja od Drena. Iako su jutarnji tmurni oblaci najavljivali kišu, godišnje slavlje župe Šumber održalo se u pogodnim vremenskim prilikama na otvorenom. Program je započeo pristizanjem i dočekom grupe hodočasnika iz Pićna, grupe iz Kršana sa svojim župnikom vlč. Josipom Petehom, grupe mladih iz Labina s vlč. Wojciehom Wlazlom te pojedinačnim dolaskom vjernika pješice i automobilima. Župnik vlč. Mirko Vukšić predvodio je Krunicu u koju je uključio sve nakane po zagovoru Majke Božje od Drena (posebno zahvalu za domovinu Hrvatsku, prestanak pandemije COVID-19, za duhovnu obnovu župe Šumber i cijelog Labinskog dekanata i dr.) radi kojih su se vjernici okupili.

U 11:00 h započela je procesija s kipom Majke Božje od Drena u kojoj su sudjelovali labinski svećenici, pićanski župnik te dvojica svećenika iz Svećeničkoga

doma u Puli. Svečanu sv. misu predslavio je mons. Ivan Milovan, biskup u miru. U homiliji je naglasio kako je ovo mjesto, Šumber, postalo hodočasničko mjesto nakon što se Majka Božja ukazala pastirici, mjesto na kojem dobivamo novu snagu i osvježenje na putuvjere. Majka Crkve naša je velika pomoćnica i zagovornica. Isus je Put, Istina i Život, on je naš Spasitelj, a ona nas dovodi k njemu. Marija nas upućuje prema svome Sinu. Od Marije učimo slušati riječ Božju, čuvati je i ispunjavati.

Sv. misu obogatili su pjevanjem združeni glasovi labinskih vjernika, na čelu sa zborom iz Sv. Nedelje i prof. Nerinom Bolfan. Nakon sv. mise uslijedio je blagoslov automobila i akcija MIVA te će se prikupljena novčana sredstva uplatiti na račun Papinskih misijskih djela za potrebe naših misionara diljem svijeta. Večeru sv. misu vodio je vlč. Mirko Vukšić, a za liturgijsko pjevanje bio je zadužen VIS „Kerubini“. (LB)

Mlada misa - Mateus Babinski de Almeida

Mladomisnik Porečke i Puliske biskupije Mateus Babinski de Almeida svoju je Mladu misu u pulskoj crkvi Gospe od Mora proslavio dan nakon primanja reda prezbiterata, u nedjelju, 13. lipnja 2021. Prigodnu homiliju na Mladoj misi izrekao je vlč. Piergiorgio De Angelis, koordinator Neokatekumenskoga puta u Hrvatskoj i okolnim zemljama.

Pozdrav i dobrodošlicu na početku slavlja uime župne zajednice Gospe od Mora izrazila je Lidija Košir.

Propovjednik je podsjetio da svi dolazimo od Gospodina i Njemu se vraćamo. Na zemlji smo jedno određeno vrijeme i za to vrijeme Gospodin nam daje jedno poslanje – da pokažemo kako postoji kraljevstvo Božje, da smo pozvani na spasenje, da smo svi pozvani na život vječni, rekao je između ostalog vlč. De Angelis. Svećenikovo je poslanje ljudi dovoditi Isusu Kristu, osobito one koji su izgubljeni slijedeći idole ovoga svijeta. „Tvoje je poslanje zajedno s Kristom spasiti

ljude iz grijeha“, rekao je propovjednik obraćajući se mladomisniku. Podsjetio ga je nadalje da svakoga dana, u poniznosti i zahvalnosti, treba činiti ono što je Gospodinu milo, djelujući u zajednici, među ljudima kojima ga Gospodin šalje.

Na kraju su poklon mladomisniku uime župe predale Đurđica Peruško i Ema Gregorović, prošlogodišnja prvopričesnica, koja je

izrekla i recitaciju koju je napisala za tu prigodu. Župa je mladomisniku na poklon podarila misnicu, a tomu je prigodom predan i papinski blagoslov. I roditeljima mladomisnika u znak je zahvalnosti predan poklon, uručio im ga je ministrant Nikolas Božić.

(www.biskupija-porecko-pulska.hr)

Vlč. Jurica Vekić proslavio mladu misu u Vrbovskom

Radost i zahvalnost preplavili su naš grad 3. srpnja 2021. godine. Toga je dana u župnoj crkvi u Vrbovskom proslavio svoju mladu misu vlč. Jurica Vekić, svećenik Po-rečke i Pulske biskupije. U opsežne pripreme spremno su se uključili svi: župnik don Hrvoje Poljak sa svojim suradnicima, gradonačelnik Dražen Mufić, obrtnici, udruge, poduzeća, župni zbor s voditeljem Zlatkom Barabom, župljani i članovi Javnog vjerničkog društva Omnia Deo, kojem i Jurica pripada.

U nadahnutoj propovijedi don Tomislav Kutleša rekao je kako je važno da se čovjek uvijek prisjeti svih dobročinstava koje mu Bog daje jer nas ona drže da budemo oduševljeni Bogom, zahvalni Bogu i da otvorena srca primamo milost na milost. Istaknuo je da na ovoj mladoj misi dobivamo svećenika, još jednoga novog posrednika između Boga i ljudi, koji će u svojem srcu uprisutniti Isusove osjećaje, u svojem umu uprisutniti Isusove misli i u svome čitavome biću osjećati onu ljubav kojom svakoga od nas ljubi živi Bog, a to je ljubav bez ikakva uvjeta i interesa. Vlč. Jurica Vekić, rođenjem Osječanin, upravo je na isti datum, 3. srpnja, prije devet godina, krenuo na hodočašće u svetište Majke Božje u Fatimi u Portugalu gdje je odlučio odgovoriti na svećenički poziv. Konačno ga je ostvario uz pomoć i podršku Javnog vjerničkog društva Omnia Deo. Godine 2020. u Zagrebu diplomirao

je na Filozofsko-teološkom studiju na Filozofsko-teološkom institutu Družbe Isusove (uz 2008. godine stečenu diplomu Elektrotehničkoga fakulteta).

Vrlo emotivnim riječima na kraju mise vlč. Jurica zahvalio je svojim roditeljima, Mariji i pok. Zdenku, svojim duhovnim roditeljima don Josipu Radiću i gospodi Jozefini Glasnović, biskupu porečkom i pulskom mons. dr. Draženu Kutleši te drugim bliskim i dragim osobama koje su ga pratile na njegovu putu prema svećeništvu. Posebno dirljive za sve prisutne mještane bile su riječi zahvale upućene Vrbovščanima. Vlč. Jurica naglasio je kako je zajedno s drugom braćom bogoslovima boravio u Vrbovskom šest mjeseci od početka prvoga vala epidemije 2020. godine. Bio je cijelo vrijeme ganut, kako je rekao, prihvaćanjem župljana koje su on i druga braća doživjeli odmah po dolasku te ni sada nije mogao sakriti suze rekaviš: „Uvijek smo znali da se na vas možemo osloniti u svemu!“ Želio je Vrbovščanima uvratiti na iskazanoj ljubavi proslavom mlade mise, koja je najveći i najvažniji događaj u životu svakoga svećenika. A Vrbovsko je primilo uistinu neizmjerno velik dar ovom gestom vlč. Jurice i župnikovim prihvaćanjem da se ispuni mladomisnikova želja. Duhovna priprema za ovaj veliki događaj u župi započela je naime još 30. lipnja Trodnevnicom u okviru koje su propovijedala trojica ovogodišnjih mladomisnika iz Riječke nadbiskupije i Porečke

i Pulske biskupije, a koja također pripadaju duhovnoj obitelji Omnia Deo: don Hrvoje Mandić, don Luka Klarica i don Stipe Breko. Na završetku mlađe mise vlč. Jurice Vekića sva su četiri mladomisnika zajednički dala svoje mladomisničke blagoslove okupljenima. Nismo se mogli ni u snu nadati da ćemo doživjeti toliko blagoslova i radosti upravo u našem Vrbovskom, pogotovo poslije vrlo teških godina i pol za Hrvatsku i cijeli svijet.

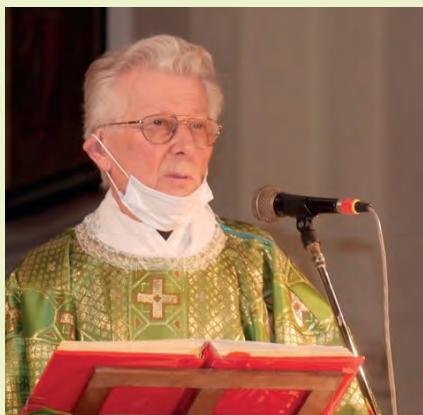
Vrijeme nas je poslužilo, pa je na prostoru uz crkvu, na svježem goranskom zraku i pod propisanim epidemiološkim mjerama, proslava nastavljena uz pjesmu Zbora Omnia Deo.

Nakon ovoga radosnog događaja ostaje nam zahvaliti našem mladomisniku što je odabrao upravo naše malo i skromno Vrbovsko za mjesto proslave mlade mise i poželjeti mu da ga u njegovu svećeničkom pozivu zauvijek prati zagovor našega svetca zaštitnika, uzornoga svećenika i isповjednika, svetoga Ivana Nepomuka.

(Tekst: Mihaela Matesić, Foto: Omnia Deo)

Preč. Marijan Jelenić proslavio 60. obljetnicu svećeništva

Unedjelju, 18. srpnja 2021. godine svečanim misnim slavlјem vodnjanski župnik preč. Marijan Jelenić zahvalio je Bogu za 60 godina svećeništva.

Dijamantni slavljenik predvodio je misno slavlje, a prigodnu homiliju izrekao je porečki i pulski biskup u miru mons. Ivan Milovan. On se osvrnuo na dugogodišnji marljiv rad slavljenika na njivi Gospodnjoj, u svim njegovim svestranim nastojanjima, od pastoralnog, izdavačkog pa sve do nastojanja na očuvanju svetih tijela koja se čuvaju u prezbitеријu vodnjanske crkve. Biskup je posebno naglasio: „Ova kršćanska zajednica, svi mi, zahvaljujemo Bogu s našim dijamantnim misnikom i za našega dijamantnog misnika i njegov plodan

60-godišnji svećenički život i rad, u kojem je on osim župnoga pastorala uspješno djelovao pisanjem i izdavanjem knjiga, čuvanjem naše bogate sakralne baštine, velikim obnovama ove crkve i drugih crkava Vodnjanstine, obnovom, čuvanjem i predstavljanjem svetačkih relikvija, promicanjem lika sluge Božjeag Egidija Bulešića, organiziranjem festivala duhovnih pjesama, promicanjem štovanja sv. Blaža i sv. Foške, cijeloživotnom zauzetošću u pastoralu turizma. Doista, rijetko širok raspon bogata i plodna djelovanja jednoga jednostavnog, skromnog, ali sposobnog i bistrog te, osobito, danonoćno zauzetoga, da – ponekad malo oštrog i neugodnog, ali i to treba razumjeti, te tvrdoglavu ustrajnoga pastoralnog i kulturnog djelatnika.“ „Lijepo je, osobito u ova vremena kada se nastoji isticati ili čak izmišljati samo ono crno u Crkvi i kod svećenika, lijepe je moći diviti se ne samo onim najsvetijim, kristalno čistim, svetim, junačkim likovima poput bl. Stepinca, bl. Bulešića ili jednoga biskupa Dobrile nego i nebrojenim jednostavnim radnicima na Božjoj njivi – našim običnim seoskim ili gradskim župnicima – koji su se s vjerom, predanjem i osobnom hra-brošću odazvali na Božji poziv te se dnevno trude u Božjem narodu vršiti

službu Isusa dobrog pastira“, naglasio je mons. Milovan. Na kraju misnoga slavlja uslijedile su brojne čestitke. Saborski zastupnik Anton Kliman, inače slavljenikov župljanin, iznio je pregled njegova pastoralnoga djelovanja, koje sa sobom donosi impresivne statistike sakramenata, ali i zadirujuće podatke glede drugih projekata za dobrobit župe i mjesta. O bogatoj izdavačkoj djelatnosti vodnjanskoga župnika progovorio je dr. sc. Elvis Orbanić iz Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti koji je ustvrdio da je preč. Jelenić svakako publicistički najproduktivniji svećenik Porečke i Pulsko biskupije. Danilo Dragosavac, slavljenikov dugogodišnji suradnik, prisutne je podsjetio na sve projekte koje je župnik pokrenuo u Vodnjantu, a posebno je naglasio ogroman napor koji je uložen u znanstvenu obradu i nastojanje očuvanja svetih tijela. Čestitke uime Biskupije izrekao je dekan preč. Ilija Jakovljević, a uime župe Claudio Gorlato. Novi gradonačelnik Vodnjana Edi Pastrovicchio uz čestitke i zahvale župniku ujedno je za sljedeću godinu najavio proslavu 50. obljetnice župničke službe preč. Jelenića u tom malom, a tako značajnom istarskom gradiću.

(G. Krizman)

60. Obljetnica svećeništva preč. Antuna Kurelovića proslavljena na Rokovo

Užupnoj crkvi Navještenja Marijina u Pićnu u ponедjeljak, 16. kolovoza proslavljen je suzaštitnik sveti Rok, čiju su crkvu izgradili vjernici početkom 17. st, a domaći župnik preč. Antun Kurelović proslavio je 60. obljetnicu misništva. S njime je koncelebriralo 12 svećenika, a propovijedao je njegov školski kolega, vodnjanski župnik preč. Marijan Jelenić koji je također bio suslavitelj svoje 60. obljetnice misništva. Propovjednik se osvrnuo na ondašnja teška vremena po vjeru i progone kad su počeli kao mladomisnici. Današnje je probleme, naglasio je propovjednik, moguće nadvladati rastom u vjeri poput svetoga Roka koji je sve prodao, razdao siromasima i pošao putem vjere. U vjeri je najvažnija istina o Presvetom Trojstvu koje je po svojoj slozi i jedinstvu nadahnute pojedincima, obiteljima, naraštajima i cjelokupnom društvu. Na misi su bili gradonačelnik Dean Moženić i najbliži župnikovi suradnici, a uime Porečke i Pulsko biskupije mons. Sergije Jelenić slavljeniku je prenio zahvalnost Biskupije i darovao misnicu. Javne su zahvale župniku izrekli psihologinja orguljašica Dubravka Lukšić, pravnica Davorka Smoković, pročitano je više čestitki i na kraju je župnik zahvalio svim suradnicima tijekom šest desetljeća u radu na njivi Gospodnjoj. (G. Krizman)

„Uznesenje Marijino poziv je na promatranje Božjega djelovanja u našemu životu“

Apostolski upravitelj Porečke i Pulskog biskupije nadbiskup mons. dr. Dražen Kutleša svečano misno slavlje o svetkovini Uznesenja Blažene Djevice Marije, u nedjelju, 15. kolovoza 2021. predvodio je pored drevne crkve posvećene Majci Božjoj na lokalitetu Božje Polje, na području župe Vižinada u Porečkom dekanatu. Ondje se, naime, od davnina na svetkovinu Velike Gospe okuplja velik broj hodočasnika iz šire okolice. Koncelebrirali su kancelar Biskupije mons. Sergije Jelenić, vlač. Marijan Kancijanić, vlač. Milan Milovan i župnik domaćin vlač. Leonardo Krakan, a više je svećenika tijekom mise bilo na raspolaganju za sakrament pomirenja. Sukladno dugogodišnjoj tradiciji skupina hodočasnika stigla je pješice iz mjesta Kaštelir i Labinčići, iz Župa sv. Kuzme i Damjana i Sv. Ivana Krstitelja.

Ta je misa bila u izravnom prijenosu na Prvome programu Hrvatske televizije.

„Svetkovina Uznesenja Blažene Djevice Marije na Nebo ili Velika Gospa jedan je od najvažnijih blagdana i jedan od najstarijih blagdana Majke Božje. Vjerujemo da je Marija pošto je dovršila tijek zemaljskog

života, tijelom i dušom bila uznesena u nebesku slavu; Gospodin ju je pak uzvisio kao kraljicu sviju, da bude potpunije suočljena sa svojim Sinom. To je slavlje Marijina potpunoga oslobođenja od smrti i propadanja što su posljedice istočnoga grijeha. To je također sjećanje na dan kada je Crkva službeno priznala stoljetno vjerovanje kršćana o Uznesenju njihove Nebeske Majke na nebo.

„Možemo se zapitati na čemu Crkva temelji svoje uvjerenje o Marijinu uznesenju, iako je svjesna da ga ne može dokazati ni provjeriti prema principima egzaktnih znanosti. Osjećaji i doživljaji koje su vjernici od prvih stoljeća izražavali prema Majci Božjoj, obdarili su ih dubokim uvidima u stvarnost koja nadilazi granice ljudskoga opažanja. Privrženost djeteta i povjerenje prema majci ne temelje se na njegovoj intelektualnoj spoznaji o ženi koja ga je nosila i rodila točno određenoga dana, o njezinu podrijetlu ili zanimanju, o njezinu karakteru. A upravo ta privrženost, hranjena majčinskom nježnom ljubavlju, daje djetetu rasti i napredovati. Marija je majka svakoga vjernika i majka vjere kojoj je stalo da svoju djecu zaštiti

u njihovoj ranjivosti i izloženosti životu lišenom tih dubokih veza koje prethode svim razumskim spoznajama. Zato i ovdje vjernički osjećaj prethodi dogmatskoj definiciji i daje sigurnost koja čini suvišnim svaki empirijski dokaz.“

„Tako se dogmu o Marijinu uznesenju na nebo, koja je prvo plod vjerničke privrženosti Majci, može promatrati i kao poziv svakom vjerniku da se, promatrajući njezin lik, vrati samome sebi i odvaži na avanturu vjere koja pomiče granice ljudske spoznaje, daje čovjeku duhovno zdravlje i štiti njegov zdrav razum. Drugim riječima, može ju se promatrati kao obranu povjerenja u ljudski zdrav razum, doživljaj nasuprot pukoj inteligenciji, poniznost nasuprot oholosti, pravednost usavršenu ljubavlju nasuprot pukom legalizmu. O svemu tome na jezgrovit i svečan način govori Marijina zahvalna molitva, njezin „Veliča“ koji smo slušali u današnjem Evanđelju i koji se svaku večer ponavlja u službenoj molitvi Crkve“, rekao je nadbiskup Kutleša te je u nastavku kontekstualizirao tē možda najpoznatije svetopisamske stihove.

„Veliča duša moja Gospodina, što pogleda na neznatnost službenice svoje.“

Marija nas poziva očima vjere promatrati Božja djela u svom životu. Sve što Bog čini, veliko je i djelo je njegove ljubavi. Ili: sve što je veliko i vrijedno u našem životu, djelo je Božje. Marija je u vlastitim očima neznatna, bezvrijedna, malena, nedostojna. No, osjeća da je Bog upravo zbog toga pogledao na nju. Žbog toga slavi njega, a ne svoju sposobnost ili zasluge.“, rekao je nadbiskup.

„Rasprši oholice umišljene. Silne zbac s prijestolja a uzvisi neznatne.“

„Marija je svjesna da je Božjom intervencijom u njezin život poražena

svaka oholost, svaka umišljena veličina“, rekao je propovjednik. „Oholost je umišljena i zbog toga slijepa, nema veze s realnošću ljudskoga položaja ni odnosâ. Inteligencija bez svjetla vjere ograničena je i nije u stanju povezivati stvari i odnose, dokučiti prave uzroke i krajne posljedice. Kao što je oholost slijepa, i zlo je slijepo. Stoga ono nema zadnju riječ. Nerazborito je, ne zbog nedostatka inteligencije, već zbog lišenosti zdrava razuma i duhovne sljepoće.“

„Često je u povijesti Crkva bila ona koja je branila elementarnu istinu i razum. Ili, kako dobro reče jedan od naših suvremenika: *Kada bijesne demoni ideologija, tada – paradoksalno – vjera preuzima ulogu braniteljice razuma. Ne može se vječno živjeti protiv razuma, protiv naravi, protiv zapovijedi, kao što se ne može neprestano stajati na glavi. Na kraju treba stati na noge ili pasti*“, citirao je nadbiskup.

Čovjek i kada dosegne krajnje granice svoga genija, ostaje samo ograničeno stvorenje, podložno grijehu i smrti zbog svoje naravi, a sposobno za vječnost samo po Božjoj milosti.

„Gladne napuni dobrima a bogate otpusti prazne.“

„Praznina bogatih i glad koja zaziva Božju prisutnost na zemlju realnosti su koje svatko od nas može posvjedočiti iz različitih životnih okolnosti“, nastavio je nadbiskup.

„Povijesno je iskustvo iz različitih društava da razdoblja blagostanja donose slabljenje morala i vrlina, a da različite nevolje usmjeravaju čovjekov pogled prema nebu, glad za Bogom. Marija u Božjem pođenju ne prepoznaje samo taženje vlastite gladi i žedi za Bogom nego i činjenicu da utjelovljenje Sina Božjega kojega treba donijeti na svijet, donosi božanski zaokret logike koja vlada svijetom. Gladni će biti ti koji će se napuniti dobrima, a bogati će otici s onim s čime su i došli. Nije rečeno da će siromašni postat bogati, a bogati siromašni, već je naglasak na dobrima. Dobra koja Bog daje daleko nadilaze ljudske potrebe. Stvar je samo u tome da opijenost zemaljskim ne ostavlja mesta za nebeska dobra. To je opasnost u koju lako upadaju i bogati i siromašni, bogati svojom opijenošću dobrima koja posjeduju, a siromašni svojom cežnjom za njima.

„Prihvati Izraela, slugu svoga, kako obeća ocima našim: spomenuti se dobrote svoje prema Abrahamu i potomstvu njegovu dovijeka.“

„U Mariji uznesenoj na nebo slavimo pobjedu Božje zamislis s čovjekom, početak i sliku konačnoga savršenstva Crkve i svakog vjernika. Božja su obećanja stalna. U svakom vremenu on traži ljude na kojima će se spomenuti svoje dobrote, preko kojih će ispuniti svoja obećanja. I svatko od nas, ako poput Marije živi u vjeri, pozvan je i smije promatrati

kako se Božja dobrota utjelovljuje u svijetu i po njegovu životu.“, rekao je nadbiskup Kutleša. „Upravo usred podcenjivanja, usred progona i ismijavanja vjernicima se nameće zadatak buditi nadu i slaviti ostvarenje Božjih obećanja. To nije lako i ne može biti ostvareno fanatičnom vjerom, već poniznom i ljubavlju prožetom vjerom. Kao Samaritanac koji vidi rane nepoznata čovjeka kojeg su razbojnici ostavili ranjenim, kršćanin je pozvan vidati rane svijeta, sagibati se nad njegovom bijedom i ljubiti do iscijeljenja.“

Propovjednik je na kraju sažeо nekoliko bitnih poruka svetkovine Uznesenja za naš uzorniji kršćanski život.

Na kraju misnoga slavlja održan je blagoslov nabožnih predmeta. Župnik Krakan zahvalio je svima koji su na bilo koji način doprinijeli organizaciji te svečanosti: Župnome odboru, Općini Vižinada, mjesnom DVD-u, Zajednici Talijana, poduzetnicima te svima koji su doprinijeli na bilo koji način.

Grobljanska crkva svete Marije od Polja spominje se već u 11. stoljeću, a pregrađena je u 15. stoljeću, u kasnoj gotici. Riječ je o jednobrodnoj crkvi s poligonalnim svetištem i ugaonim kontroforima. Mrežasti svod svetišta krase slikarije s kraja 15. stoljeća koje prikazuju simbole evanđelista, likova apostola i anđela u živim bojama, a rad su nepoznatoga domaćeg autora.

(G. Krizman)

PROSLAVA 74. OBLJETNICE MUČENIŠTVA BL. MIROSLAVA BULEŠIĆA

„UMIRATI SEBI KAKO BI U NAMA ŽIVIO KRIST“

Na blagdan bl. Miroslava Bulešića, hrvatskog svećenika i mučenika, u utorak 24. kolovoza, u njegovoj rodnoj Župi bl. Miroslava Bulešića u Svetvinčentu pred brojnim hodočasnicima slavljenja je svećana misa koju je predvodio riječki nadbiskup koadjutor i apostolski upravitelj Dubrovačke biskupije mons. Mate Uzinić.

Mons. Uzinić predvodio je misu u zajedništvu s nadbiskupima i biskupi-

ma Riječke metropolije: splitsko-makarskim nadbiskupom koadjutorom i apostolskim upraviteljem

Porečke i pulske biskupije mons. Draženom Kutlešom, gospicko-senjskim biskupom mons. Zdenkom Križićem, krčkim biskupom mons. Ivicom Petanjkom, te porečkim i pulskim biskupom u miru mons. Ivanom Milovanom.

Prijenos mise mogao se uživo pratiti na YouTube kanalu Porečke i pulske biskupije.

Mons. Dražen Kutleša: U osobi blaženog Miroslava prepoznajemo pobjedu praštanja nad mržnjom

Nakon pozdravnih riječi splitskog nadbiskupa koadjutora i apostolskog administratora Porečke i pulske biskupije dr. Dražena Kutleše, koji je prigodnim riječima pozdravio sve okupljene (nad) biskupe, svećenike, redovnice i vjernike na euharistijskom slavlju na dan nebeskog rođenja bl. Miroslava Bulešića, kao i one koji su prijenos pratili putem YouTube kanala ili društvenih mreža, kazavši kako se „u osobi našeg blaženika spaja cijelokupna tragedija koja je pogodila pučanstvo Istre, Hrvatske i cijele Europe tijekom prošlog stoljeća, obilježena trima velikim neljudskim sustavima“, dodavši da „u osobi bl. Miroslava prepoznajemo pobjedu Kristova evanđelja nad totalitarnim ideologijama, pobjedu Božjih prava i savjesti nad nasiljem i ugnjetavanjem, pobjedu praštanja nad mržnjom i osvetom“, zaključio je mons. Kutleša i pozvao riječkog nadbiskupa koadjutora mons. Matu Uzinića da predvodi misno slavlje.

Mons. Uzinić je, uputivši pozdrave vjerničkom puku na misi, ispričao riječkog nadbiskupa mons. Ivana Devčića koji, zbog osobnih razloga, nije mogao sudjelovati u ovom misnom slavlju.

Mons. Mate Uzinić: Među totalitarnim sustavima nema bitnih razlika

U homiliji je nadbiskup Uzinić istaknuo da se „blagdan bl. Miroslava slavi dan nakon Europskog dana sjećanja na žrtve svih totalitarnih i autoritarnih režima kojim se prijećamo 23. kolovoza 1939. godine kad su nacistička Njemačka i komunistički Sovjetski Savez potpisali Sporazum o međusobnom nenaštećenju i podjeli interesnih sfera u istočnoj Europi. Taj Sporazum, odnosno Pakt Molotov-Ribbentrop, poručuje da su nacizam i komunizam isti. Među totalitarnim sustavima nema bitnih razlika.

vima nema bitnih razlika. Blaženi Miroslav je započeo svoje svećeničko djelovanje u prvom, a svoj život završio mučeničkom smrću u drugom totalitarnom sustavu i na svoj način bio je žrtva i jednog i drugog totalitarnog sustava 20. stoljeća“.

„Sjećanje na ovoga našega blaženika, poziv nam je da se sjetimo i svih drugih žrtava ovih sustava. Ovo je poziv napose upućen onima koji umanjuju ili ne daju dovoljno pozornosti zločinima, ili ih zidom šutnje prešućuju, bili oni nacistički, fašistički ili komunistički zločini. Bez sjećanja nikad se može ići naprijed, uostalom to nam poručuje i papa Franjo“, istaknuo je mons. Uzinić.

Bl. Miroslav Bulešić: Moja osveta je oprost

„Važno je da to naše sjećanje ne bude selektivno i reduktivno, ono kako

na svoj način spominju i biskupi Hrvatske biskupske konferencije o 50. obljetnici završetka Drugog svjetskog rata dobiva na vjerodostojnosti, kad smo spremni među zločincima prepoznati i članove vlastite zajednice, a među žrtvama i članove drugih zajednica. Tome naše sjećanje treba uključivati, kao piše papa Franjo, osobito one koji su u zatrovanom i pokvarenom okruženju zadržali dostojanstvo i malim ili velikim gestama se opredijelili za solidarnost, oproštenje i bratstvo. Među njima je, kao to osobito svjedoči njegov duhovni dnevnik i naš blaženi Miroslav Bulešić. Njegova jedna od najpoznatijih rečenica, koju je napisao u svojoj duhovnoj oporuci 23. travnja 1945. bila je: „Moja osveta je oprost“, rekao je, među ostalim, nadbiskup Uzinić dodavši da „oprostiti ne znači za-

boraviti, kako navodi papa Franjo u enciklici *Fratelli Tutti*“.

„Slobodno i iskreno oprštanje čudo je i izražava Božje oprštanje. Oprost je ono što čini razliku između žrtve i mučitelja. Ne može se biti kršćanin i svjedočiti vlastitu vjeru bez oprštanja. Da bismo nasljeđovali Krista nije potrebno fizički umrijeti, potrebno je umirati sebi kako bi u nama živio Krist. Svaka osoba koja istinski ljubi, mijenja se, pročišćava se, podnosi žrtvu, daruje sebe drugima. Kada ljubimo, iz nas izvire Krist. Tome je stremio naš blaženi Miroslav, on neka nas zagovara u našem kršćanskom životu kako bismo dosegnuli taj ideal. Amen“, zaključio je homiliju riječki nadbiskup koadjutor mons. Mate Uzinić

(IKA)

„U zahvalnosti i jednostavnosti srca prepoznati i živjeti Božje danas“

Za početak razgovora moje bi pitanje bilo kako ste se snašli u Ekvadoru: što se tiče klime, jezika, podneblja, ljudi toga kraja? Kako ste prihvaćeni?

Prihvaćen sam prekrasno, ljudi su tamo otvorena srca, dobre duše, imaju jednu jednostavnost koju smo mi ovdje pomalo zaboravili. Samo siromaštvo čini čovjeka jednostavnim i radosnjim. Ja sam se odlučio upravo za Ekvador jer

sam od prije znao talijanski jezik pa sam onda htio odmah biti koristan da ne bi prošlo puno vremena na učenje jezika. Budući da sam znao talijanski, lako sam se prebacio na španjolski jezik pa sam već nakon tjedan dana mogao slaviti misu i kontaktirati s ljudima. Nama je tamo vruće, temperature su 30 stupnjeva cijelu godinu, to je čisti tropski pojaz. Godina se dijeli na sušni dio godine kada ne pada ništa kiše i na vlažni dio kada padaju obilne monsunske kiše. Ekvador je zemlja velike bioraznolikosti, postoji regija Andi, regija Amazonije i treća regija, Costa, obala. Ja sam u toj regiji, u obalnom pojasu iako mi je do mora skoro 2 i pol sata.

Koje područje zauzima Vaša misijska jedinica, teritorijalno i prema broju župljana?

Mi smo na periferiji jednoga grada nešto manjega od Rijeke. Radi se o jednoj zoni koja je nastala ilegalno, ljudi su počeli dolaziti iz svih kra-

jeva Ekvadora u traženju novoga početka, zauzimali su nečiju zemlju i počeli graditi kolibe. I danas 50 % mojih župljana živi u kolibama od bambusa. Samo oni koji su na glavnim prometnicama i imaju priliku baviti se nekom trgovinom, imaju zidane kuće, vrlo skromne gradnje. Samo područje teritorijalno nije veliko (nešto malo veće od Labina), ali je gusto naseljeno pa se radi od oko 30 000 župljana (npr. u kući od 60 m² živi njih 15). Obitelji su brojne s mnogo djece, ima puno mladih. Osim te centrale koja se zove Milagro, imam i kapelice, filijale koje se nalaze u nepreglednim plantažama banana. Ljudi rade u tim poljima banana za neku dnevnicu i tamo su naseljeni. To je ruralni dio moje misije.

Osim naše Rimokatoličke Crkve, je li zastupljena još neka vjerska zajednica?

Ne neka, nego mnoge. Upravo je to naša najveća borba i najveći pro-

blem s kojim se susrećemo. Preplavljeni smo sektama, na užem području moje župe imamo 140 protestanskih Crkava. Nisu to tradicionalne protestanske Crkve, nego sekte. Do mog dolaska nije bila prisutna Katolička Crkva u smislu da bi svećenik cijelo vrijeme tamo živio, samo je s vremena na vrijeme dolazio jedan svećenik iz grada slaviti misu. Smatramo pravim Božjim blagoslovom otkad se župa osnovala (prije 2 god. mojim dolaskom) da je gotovo 30 tih Crkava zatvorilo vrata jer su se ljudi počeli vraćati svojoj staroj vjeri koju nisu mogli prakticirati. Ja uvijek kažem da nije krivnja u tim ljudima, oni su željni Boga, kulta i onda ono što je tamo bilo, to su prihvatili. Sve se mijenja nabolje u tom smislu.

Kod nas se susrećemo s problemom odlaska mladih iz Crkve nakon krizme, kako je to u Ekvadoru? Odlučuju li se mladi za sakrament braka?

Za sakrament braka ne odlučuju se jer je jako visoka razina promiskuiteta. Brak, bilo civilni ili crkveni, nema neku važnost. Puno radimo na tome, želimo senzibilizirati ljude

u tom smislu. Dogodi nam se npr. da imamo punu crkvu pa od 600 ljudi na misi pristupi svetoj pričesti njih 20 jer ostali ne mogu. Nastojimo oko toga da sve više ljudi uistinu uvide potrebu sklopiti ženidbu na crkveni sakramentalan način. Kako ovdje u Hrvatskoj, tako i u Ekvadoru, ima jedan dio mlađih koji se osjećaju poluprisiljeni pa odrade krizmu i doviđenja. Ali utješno je to da je u Ekvadoru ipak to manjina. 80 % mlađih nakon krizme odmah uđe u grupu mlađih i ostaju aktivni na župi. Dogodilo mi se sad sa zadnjom generacijom krizmanika da su mi se javile 4 djevojke od 14 god. koje su se tek krizmale. Rekle su kako žele biti katehistice u župi pa da ih stavim uz neku stariju katehisticu da uče. To su neke stvari koje se ovdje baš ne događaju, a tamo su, Bogu hvala, uobičajene.

Jesu li laici aktivni u životu tamošnje Crkve? Pomažu li i Vama osobno kao svom pastiru?

Mi možemo tamo djelovati samo zahvaljujući laicima koji su na pravi način shvatili ulogu laika baš kao što to II. vatikanski koncil savjetuje, preporučuje, nalaže. Znači,

laici nisu oni koji se „žele penjati na oltar“ i „učiti svećenika kako se slavi misa“, nego su svjesni svoga specifičnoga poslanja, svjesni su da oni mogu učiniti nešto što župnik ne može. I to je velik blagoslov. Svatko od njih prepoznaje svoju karizmu i onda se u toj karizmi, koju on prepoznaje, daje do kraja. Tisuću je primjera: vjeronauk, kateheza, Caritas, pomaganje potrebitima, posjeti bolesnicima, rad na poboljšanju materijalnoga rasta župe, poučavanje i dr.

Za kraj, koja bi bila Vaša poruka?

Da prepoznamo ono što nam Gospodin danas daje, ono čime nas blagoslivlja. Mislim da je to jako bitno jer smo mi ljudi Zapada usmjereni na sutra, na prekosutra, na budućnost, a promiče nam to danas u kojem se Bog uprisutnjuje, to danas u kojem Bog želi hoditi sa svakime od nas. Taj jedan *kairos* koji se ne propušta. I tako u jednoj zahvalnosti i jednostavnosti srca želim svima da uistinu znamo prepoznati Božje danas i živjeti Božje danas. Zahvaljujemo don Luki na ovom razgovoru, uz želju da ga Gospodin prati i blagoslovi na životnom putu. (LB)

Papa na Veliku Gospu: Poniznost je put koji vodi u slavu neba

Papa Franjo je u nagovoru uz molitvu Anđeo Gospodnji na svetkovinu Uznesenja BDM na nebo, 15. kolovoza istaknuo kako Marija u svojoj malenosti, prva osvaja nebo, a tajna njenog uspjeha je u tome što se priznala potrebnom i malenom.

VATIKAN U nagovoru uz molitvu Anđeoskog pozdravljenja na svetkovinu Uznesenja Blažene Djevice Marije Papa je istaknuo Marijin hvalospjev Veliča. Kazao je da je Marijina tajna poniznost, koja je na nju privukla Božji pogled. "Ljudsko oko traži veličinu, daje se zaslijepiti onime što je privlačno. Bog, naprotiv, ne gleda vanjštinu, već srce te je oduševljen poniznošću", rekao je dodavši da je poniznost put prema nebu. Objasnio je da korijen latinske riječi za poniznost znači zemlja. "U tome je paradoks: kako bismo došli u visinu, na Nebo, moramo ostati maleni, na zemljil!", naglasio je pozvavši na preispitivanje vlastite poniznosti. "Kako ja stojim s poniznošću? – upitao je – Tražim li da me drugi prepoznaju, priznaju i hvale ili razmišljam o služenju? Znam li slušati poput Marije ili samo brbljam? Znam li učiniti korak unatrag, umiriti svađe i rasprave ili nastojim samo dominirati?" Marija, u svojoj malenosti, prva osvaja nebo. Tajna je njezina uspjeha upravo u tome što se priznala malenom, što se priznala potrebnom. Kod Boga samo onaj koji priznaje da je nitko ni ništa, može primiti sve. Samo onaj koji umire sebi, biva ispunjen njime. Marija je "milosti puna" upravo zbog svoje poniznosti. I za nas je poniznost polazna točka, početak naše vjere. Od temeljne je važnosti da budemo siromašni duhom, odnosno

da budemo potrebiti Boga. Onaj koji je pun sebe, ne ostavlja prostora Bogu – a mi smo mnogo puta puni sebe – dok onaj koji ostaje ponizan dopušta Gospodinu da čini velika djela, naglasio je papa Franjo. Nakon molitve Angelusa Sveti je Otac izrazio zabrinutost zbog stanja u Afganistanu te je pozvao na traženje rješenja dijalogom. Talibanske snage vrlo su blizu da zauzmu glavni grad Kabul. "Molim vas da se molite sa mnom Bogu mira da bi prestala buka oružja i pronašla se rješenja za stolom dijaloga. Samo će se tako izmučeno stanovništvo te zemlje – muškarci, žene, stariji i dječaci – moći vratiti vlastitim domovima, živjeti u miru i sigurnosti te u punom uzajamnom poštovanju", rekao je Papa. (*Vatican news/IKA*)

Šri Lanka: Crkva traži zakonsku zabranu dječjeg rada

Nakon smrti maloljetne kućne pomoćnice u Šri Lanki biskup iz Kandyja Vianney Fernando zatražio je zakonsku zabranu dječjeg rada.

Upriopćenju za javnost objavljenom 6. kolovoza biskup Fernando zatražio je reforme zakona koje će zajamčiti da se više ni jedno dijete ne smije zaposliti za rad u kućanstvu. Šesnaestogodišnja Ishani početkom srpnja dovedena je u bolnicu u Colombo s teškim opekotinama od kojih je i preminula sredinom srpnja. Na autopsiji je ustanovljeno da je bila i seksualno zlostavljava. Radila je kao

domaćica u kućanstvu zastupnika i nekadašnjega ministra Rishada Bathiudeena. Prema podacima Međunarodne organizacije rada (ILO), godine 2016. jedan posto, odnosno 44.000 djevojaka i dječaka u Šri Lanki bilo je prisiljeno raditi, od toga 39.000 njih u po zdravljie opasnim radnim uvjetima. Pravosuđe u Šri Lanki potvrđuje da ne postoje zakonski propisi o zapošljavanju maloljetnika u kućanstvima. Oni su također često žrtve trgovine ljudima i ekonomskoga i seksualnoga iskorištavanja.

(*Vatican news - ps/IKA*)

Sveti Rok

Sveti Rok rođen je 1295. god. u francuskom gradu Montpellieru. Prema predaji, roditelji su mu bili pobožni plemiči – otac Ivan i majka Liberija – koji dugo nisu mogli imati djecu, ali ih je Bog u poznim godinama blagoslovio s imenom Rokom. Svoju vjeru, zahvalnost i ljubav prema Bogu i bližnjima nastojali su usaditi u sina, što je on i pokazao u svom životu. Naime, osim što je imao na tijelu biljeg u obliku križa, pa su ga smatrali odabranim od Boga, kad su mu roditelji umrli, prije no što je sveti Rok navršio dvadeset godina života, prodao je svu svoju imovinu i podijelio je siromasima, postao franjevac te se uputio na hodočašće u Rim.

Kako je završio tadašnji medicinski studij, osjećao je unutarnju potrebu pomagati oboljelim od kuge, kojih je u ono vrijeme bilo puno, pa se tako na putu zaustavio u gradovima Aquapendente i Casena, kako bi u njihovim bolnicama i ubožnicama dvorio okužene. Prema predaji, po njegovoj molitvi više je oboljelih i ozdravilo.

Nakon hodočašća u Rim, gdje je proboravio tri godine, vraćajući se kući, hodočastio je i u neka druga mjesta te se na jednak način brinuo za oboljele od kuge. Tako je stigao i u Piacenzu, ali se ondje i sam zarazio te je kao okužen istjeran iz grada. Stoga je otišao u šumu i ondje se hranio biljem, a vodu je pio iz vrela koje je poteklo u njegovu skrovištu.

Slikari i umjetnici vole ga prikazivati sa psom, a zbog legende koja kaže kako je svetom Roku svakodnevno jedan lovački pas dolazio i donosio mu kruh, a također mu je lizao rane kako bi mu olakšao patnje. Prema nekim, vlasnik psa, neki grof imenom Gottardo Palla-

strelli (koji se danas časti kao svetac u Katoličkoj Crkvi), slijedeći životinju, otkrio je svetoga Roka i doveo ga u svoju kuću, brinuo se za njega te je svetac ozdravio. Drugi će pak reći kako je taj plemič, koji nije držao do vjere, slučajno sreo svetoga Roka u šumi te je s njim zapodjenuo razgovor, a sve je završilo tako da je svetca doveo svojoj kući i brinuo se za njega dok on nije ozdravio, a sam se grof obratio.

Potom je sveti Rok krenuo svojom kući, ali kako ga je bolest potpuno fizički izmijenila, njegovi ga sumještani nisu prepoznali, nego su mislili da je špijun, a njegov ga je ujak, tadašnji sudac, iz razloga neprepoznavanja bacio u zatvor, gdje je proveo sljedećih pet godina. Ponovno je obolio od kuge i na samrti je svećeniku otkrio tko je. Umro je 16. kolovoza 1327. god., a predaja kaže kako se u njegovoj čeliji odmah pokazala posebna svjetlost i pronašao ovaj zapis:

„Svi koji obole od kuge i zaištu pomoći sv. Roka, sluge Božjega, bit će iscijeljeni.”

Štovanje sv. Roka

Po njegovu zagovoru ubrzo su se počela događati ozdravljenja i

druga čudesna, a njegovo se štovanje brzo proširilo najprije u južnoj Francuskoj i Italiji, a kada je u drugoj polovici 15. st. u Veneciji ponovno izbila kuga, utemeljena je njegova bratovština te se odande njegovo štovanje proširilo po Dalmaciji i cijeloj Hrvatskoj, kao i ostatku Europe.

Posebno se štovao kao zaštitnik od kuge, pa je na takav način potisnuo i kult svetoga Sebastijana,

koji se također časti kao zaštitnik od te bolesti. Kako je kuga jenjavala, tako je i štovanje svetoga Roka u sljedećim stoljećima slabjelo, ali kad se u 19. st. pojavila pandemija kolere, ponovno se vraća i njegovo štovanje. U najnovije vrijeme zazivaju ga kod bolesti AIDS-a.

Štuje se, dakle, kao zaštitnik oboljelih od zaraznih bolesti, a posebno kuge i kolere, kožnih bolesti i osipa, invalida, kirurga, hodočasnika, ljekarnika, grobara, krivo optuženih osoba, a također je zaštitnik pasa i bolesne stoke. Vinogradari ga zazivaju u pomoći kod obrane od filoksere, male uši koja uništava lozu i opustošuje vinograde.

Kao svetac, sveti Rok vrlo je omiljen u našem narodu, što se vidi i iz postojanja većega broja molitava, kao i u brojnim hodočašćenjima u svetišta koja su mu posvećena. Također, u ranijim je vremenima, posebno u primorskim krajevima, bio raširen svećani ophod na dan svetoga Roka protiv kuge, a danas su u mnogim krajevima obnovljene i Bratovštine sv. Roka.

Kod nas u Istri ima nekoliko župa/naselja kojima je zaštitnik sv. Rok, a te su: Črnica, Fuškulini, Galizana, Muntrilj, Nova Vas i Rakotule, ali postoje još mnogobrojne crkvice u Istri posvećene ovom omiljenom svetcu. (David Gortan)

Hodočastili na Košljun

Prvopričesnici i vjeroučenici Staroga Pazina i Svetе Lucije Pazinske hodočastili su na Košljun i u Svetište Majke Božje Goričke. U subotu, 17. 7. 2021. god. održano je hodočašće prvpričesnika i njihovih roditelja te ostale vjeronaučne djece iz naših župa na otok Krk. Lijepu skupinu od 50-ak sudionika predvodio je župnik vlč. Željko Zec. Najprije smo obišli grad Krk, njegove ulice te razgledali povijesne građevine. Svratili smo i u katedralu te se pomolili na grobu poznatoga biskupa, sluge Božjega Antuna Mahnića. Ono što je bio dr. Juraj Dobrila za Istru, to je Antun Mahnić bio za otok Krk. Bio je biskup, prosvjetitelj, književnik, publicist, kulturni djelatnik, izdavač, borac za pravdu, graditelj, pokretač i organizator Hrvatskoga katoličkog pokreta itd. Nakon Krka posjetili smo otočić Košljun gdje nas je dočekao, unatoč godinama, uvijek vedar i raspoložen pater Alfonz Orlić, koji je dugo godina bio gvardijan u pazinskom samostanu. Djeca su sa zanimljivošću razgledala samostansku crkvu te muzej sa zanimljivim

predmetima koji su se koristili u nekim prošlim vremenima. Pozorno su slušala sve što im je tumačila naša vođičkinja Vesna Drndić i postavljali su mnoga pitanja. Nakon okrepe ispod stoljetnih borova putovanje smo nastavili prema Baški. Prošli smo kroz Jurandvor gdje je pronađena Bašćanska ploča, jedan od najstarijih spomenika hrvatskoga jezika, napisan glagoljicom iz 1100. god. Na toj ploči nalazi se tekst darovnice kralja Zvonimira. Podatak o kralju Zvonimiru najstarija je potvrda njegova imena i dokaz da je u granicama hrvatske države bio i Krk. Potom smo se uputili pješačeći prema Svetištu Majke Božje Goričke. Iz Bašćanske doline kroz naselje Batomalj do Svetišta uz brijež vodi 237 kamenih stuba. Nama Istranima ovo je svetište manje poznato, stoga smo bili još više oduševljeni, a i zbog toga što pomalo podsjeća na Trsat. Svetište potječe iz XI. st., a na današnjem se mjestu nalazi od XV. st. Crkva je posvećena 1550. godine. Već je 30 godina čuvare ovoga svetišta don Marinko Barbiš. U koncelebraciji s našim župnikom

Zecom don Marinko održao nam je sv. misu. Pripovijedao nam je mnoge zanimljivosti u svezi sa Svetištem, s posebnim osvrtom na brojna čudesna ozdravljenja. Kip Majke Božje Goričke tri se puta čudom iz stare crkve u dolini prenio na vrh Goricu. Kada se treći put kip našao navrh briježa, oko njega je padaо snijeg. To se zbilo 5. kolovoza 1415. g. Snijeg je označio rub, tj. veličinu buduće crkve. Gospa na Gorici vidi i nadzire plodnu Bašćansku dolinu, sve njene žitelje sve do morskoga žala. Puni dojmova spustili smo se u dolinu do autobusa koji nas je zatim prevezao do prekrasne bašćanske plaže i toploga mora u kojem su najmlađi potražili osvježenje. Povratak u Pazin brzo je prošao uz zanimljivu tombolu, pjesmu i smijeh, uz zahvalnost Bogu što nam je podario lijepo vrijeme jer su sve prognoze govorile drukčije... Tako smo se uvjerili da Bogu ništa nije nemoguće, a ona Isusova rečenica: "Malovjerni, zašto si posumnjao?" dala nam je odgovor. Moli, vjeruj, nadaj se i ne brini!!! (Mirjana Ferencić)

Stogodišnjakinja Vera Tomadin iz Staroga Pazina poručuje: „Bog vidi i providi!”

STARI PAZIN: U nedjelju, 27. 6. 2021. gđa Vera Tomadin iz Staroga Pazina proslavila je 100. rođendan te je u crkvi sv. Jurja, zajedno s djecom, unucima, rodbinom i cijelom župnom zajednicom zahvalila Bogu za život, zdravlje, dugovječnost, a najviše za čvrstu vjeru u Boga koja joj je bila glavni oslonac u životu. Već na samom početku nakon uvodne riječi župnika vlč. Željka Zeca toplim su pljeskom župljeni St. Pazina pozdravili svoju najstariju mještanku koja je, sve do pojave bolesti COVID-19, redovito dolazila na sv. misu ne samo nedjeljama i blagdanima nego i radnim danom. Još je uvijek vitalna, uspravna, bez štapa, laka koraka i vedra duha te vrlo lucidna. Sv. misu prekrasnim su pjevanjem uzveličali veliki i mali zbor Sv. Jurja. Kako se toga dana Evandelje dotalo tematike života, vlč. Zec svoju je propovijed nadovezao i upotpunio jednim blagoslovjenim životom dugim 100 godina. Sučelio je dar života biološkoj smrti. Napomenuo je da Evandelje ne govori o biološkoj smrti, već kako je davoljom zavišću ušla u svijet klica smrti vječne. Samo je pravednost besmrtna i ona je božanska i vječna, zaključio je župnik Zec. Sveta misa tekla je uobičajenim tijekom. Slavljenica je pažljivo slušala, molila te u Euharistiji zahvalila Gospodinu za svoj dugi život. Na kraju sv. mise župljanka Vesna Drndić pročitala je kratak životopis gđe vere. Vera Tomadin, rođ. Ujčić, došla je na svijet 26. 6. 1921. god. na Brešcu (dio St. Pazina) kao peto i najmlađe dijete Romualda i Rose, rođ. Gržetić. Djetinjstvo joj je obilježio gubitak majke u dobi od samo dvije godine. Otac Romualdo se krajem I. svjetskog rata vratio iz Trsta gdje je živio i radio s obitelji kako bi spasio obiteljsko imanje. S vremenom je u tome i uspio te postao napredan poljoprivrednik, a primio je više nagrada za uzgoj pšenice. Vera je završila školu za ručni rad te se bavila domaćinstvom. Drugi svjetski rat mnogim je obiteljima promijenio život u emotivnom i materijalnom pogledu, pa tako i Veri. Nakon kapitulacije Italije Nijemci su u Pazinu radi odmazde uhitili i strijeljali mnoge nedužne civile. Tako je i gđi Veri 1943. god. u istom danu ubijen otac Romualdo, brat Radovan (30 g.) i šogor Josip (38 g.) te joj je zapaljena rodna kuća. U jednom trenutku obitelj je ostala

bez ijednoga muškog člana i bez ikakvoga materijalnog dobra. Gđa Vera ostatak je rata provela kod rodbine u Gorici, a njezina teta Tonica (sestra beogradskog nadbiskupa Josipa Ujčića) te Verina sestra Mira i sestra Ružica s malom kćerom Gianninom smjestile su se u župni stan koji im je ustupio vlč. Božo Jelovac. Tu su boravile dvije godine i u tom joj je vremenu preminula sestra Mira. Potom su se uselile u susjednu kuću, upozorene od obitelji koja je noću pobjegla u Italiju da uđu u njihov stan prije drugih. Nakon nekog vremena k njima se vraća gđa Vera da bi pomogla sestri podići malu Gianninu. Godine 1955. Vera se udaje za Tullija Tomadina iz Gorice koji je dijelio njenu sudbinu jer je i on rano ostao bez majke i oca. Vjenčao ih je na St. Pazinu njezin stric nadbiskup Josip Ujčić. Bog im je podario dvoje djece, kćer Ines i sina Romualda, s čijom obitelji i danas gđa Vera živi. Šezdesetih godina prošloga stoljeća uz pomoć dobrih ljudi sagradili su novu kuću pokraj one spaljene. Godine 1967. u Pazinu je sagrađen Motel Lovac, a njegova prva zaposlenica bila je upravo gđa Vera. Presudno je bilo njeno dobro poznavanje talijanskoga jezika. Tamo je upoznala mnogo uglednih ljudi, političara i estradnih umjetnika i radila je sve do umirovljenja 1979. godine. Za ovo životno razdoblje dok je radila i podizala djecu kaže da joj je bilo najljepše i najispunjenoj, mada su to bila i teška vremena kada se za samo jednu pogrešno izrečenu riječ išlo na saslušanja. I ona je bila na meti UDBA-e, čak je provela i jednu noć u zatvoru. Mjesecima je bila maltretirana ne bi li postala doušnicom UDBA-e. No, gđa Vera bila je nepokolebljiva, nije se bojala ničega i usprkos svemu bila je praktična vjernica. Godine 1990. postaje udovicom, ali ispunjenje pronalazi u unucima Andriji, Tiziani i Gregoryju. U životu je uvijek bila aktivna i poduzetna tako da je često i putovala i tako obišla Italiju, Austriju, Portugal, Španjolsku, Francusku, Njemačku, Poljsku, Čehoslovačku, Izrael i Grčku. Ova ju je pandemija naglo blokirala i vezala uz kuću, ali budući da se dvaput cijepila, planira ovog ljeta barem do Trsta. Iako je bila tijekom ovih 100 godina više puta životno ugrožena, nikad je nisu napustili optimizam i pouzdanje u Boga te

se vodila onom poznatom uzrečicom: „Bog vidi i providi!“ Nakon pročitanog životopisa sopranistica Karla Mazzarolli (priateljica obitelji iz Rijeke), uz glazbenu pratnju orguljaša Bruna Gortana, otpjevala je slavljenici Ave Mariju. Potom je stogodišnjakinji uručena spomenica koju je poslao Sv. Otac, a pročitala ju je i prevela gđa Vesna Drndić. Nakon toga nazočnima se obratila kći slavljenice – Ines zahvalivši svima koji su doprinijeli da ovo slavlje bude ovako svećano. Uime župe St. Pazin prigodnu spomenicu uručila je slavljenici dugogodišnja članica zbora gđa Ljiljana Milotić, uz popratno čitanje Psalma 91. koji je tiskan na spomenici: *Ti što prebivaš pod zaštitom Višnjega, što počivaš u sjeni Svetogogućega, reci Gospodinu: "Zaklone moj! Utvrdo moja! Bože moj, u koga se uzdam! ... Jer andelima svojim zapovjedi da te čuvaju na svim putima tvojim ... S njim ću biti u nevolji, spasit ću ga i proslaviti. Nasitit ću ga dani-ma mnogim, pokazati mu spasenje svoje."* Tada je ministrantica Maja Jovičić uručila buket cvijeća uime svih župljana, a oni su u znak zahvalnosti svojoj dragoj slavljenici iz svega glasa zapjevali prekrasnu starogradsku pjesmu *Fala*. Djeca i unuci gđe Vere pobrinuli su se da se svi prisutni počaste nakon sv. mise ispred crkve *ićem i pićem*. U ovom kraju nitko ne pamti da je netko dočekao i ovako proslavio takav jubilarni rođendan. Krenula je i pjesma, a veseli glas harmonike i trube podigao je gđu Veru na noge i počasni ples. Gospodji Veri želimo od Boga još mnogo zdravih i lijepih godina! (Mirjana Ferenčić)

60 godina braka – Mafalda i Stjepan Glad

Dana 5. kolovoza 1961. godine, prije 60 godina, vjenčali su se Mafalda Perčić i Stjepan Glad u crkvi sv. Josipa u Pulu. Stjepan je rođen 14. studenog 1935. godine u Radočaju (Brod na Kupi), gdje je proveo svoje djetinjstvo. Stjepan je imao teško djetinjstvo jer su mu roditelji umrli dok je još bio dijete. U mладости je izučio zanat soboslikara u Delnicama, te se zbog posla i doselio u Pulu.

Mafalda Perčić rođena je 6. travnja 1940. u Dajčićima (Sveti Petar u Šumi). S roditeljima se sa 12 godina pre selila u Pulu, gdje je završila svoje školovanje. Sav svoj radni vijek odradila je kao službenica na željeznicu u Pulu. Kad je Stjepan stigao poslom u Pulu, tražio je stan gdje bi stanovao te je pronašao stan u koji se i uselio, a vlasnici su mu bili upravo Mafaldini roditelji. Njih dvoje su se tada upoznali, zaljubili, te su se nakon nekog vremena vjenčali. Tijekom njihovog braka, rodilo im se petero djece: kćer Elida (1962.), Ljiljana (1963.), Irena (1966.), Gabrijela (1977.) i sin Goran (1979.). Oni su im podarili 13 unuka i 3 praprunuka.

Dana 5. kolovoza 2021. u svojoj su župi Krista Spasitelja sa mnogobrojnom obitelji obilježili 60 godina svojega braka te su obnovili zavjete i blagoslovili prstenje. Misu je predvodio nekadašnji župnik i njihov prijatelj vlč. Željko Zec s kojim su u župi proveli 26 godina, te je u homiliji posebno istaknuto vrijedne Stjepanove ruke, kao i Mafaldin doprinos u župnoj zajednici. Zahvalni Bogu na 60. godišnjici braka Mafalde i Stjepana rekao je vlč. Zec da je bračni par Glad aktivno sudjelovalo u crkvenom životu od samoga početka; Stjepan je bojao crkvu, župni stan, dječji vrtić, te je pomagao Crkvi kad

PJESNIČKI KUTAK

ROVINJSKI INTERMEZZO

Sklopi knjigu Djeko dan korice sklapa
Tamo na rtu sasvim pri kraju grada
Ti si djelić sunca žuborenje slapa
Eto zadnja zraka po slovima pada

Pusti da ti kosu ruj zalaska veze
A na vjeđe sipi rosa sa komete
Ne znam Ti ni ime ali nema veze
Tisućljeća nebu ko minute letе

I odloživ knjigu podi tragom zvuka
Koji ispunja crkvu grimiznoga vela
“Znak križa” “Očenaš” žice trza ruka

Srsima su nade ovjenčana čela
A u svakoj zjeni vatrica zaplaminja
Dan se sretan gasi ponad mora sinja

Tomislav Milohanić

je god to bilo potrebno. Mafalda dugo godina pjeva u župnom zboru te čita na misama, ali najbitnije vlč. Zec im je zahvalio da su i djecu odgojili u kršćanskom duhu, te su djeca također pomagala u crkvi; svirala, pjevala, čitala, ministirala i vodila zbor. Kroz ovih 60 godina Mafalda i Stjepan voljeli su se, međusobno pomagali, pomogli drugima, bili oslonac jedno drugome, te su odgajali svoju djecu kao što oni i danas žive. Nadajmo se da će im Svevišnji podariti još puno ovakvih dana.
(Klara Vuković, unuka)

Samo Bog jest

212 Izraelova je vjera kroz vjekove mogla razviti i produbiti bogatstvo sadržano u objavi božanskoga imena. Bog je jedini, osim njega nema bogova. On nadilazi svijet i povijest. N je stvorio nebo i zemlju, ali „oni će propasti, a ti ostaješ; sve će ostarjeti kao odjeća (...), a ti si uvijek isti, godinama tvojim nema kraja“ (Ps102,27-28). U Bogu „nema promjene ni sjene od mijene“ (Jak 1,17). On je „Onaj koji jest“ odvijeka i dovjeka i zato ostaje uvijek vjeran samom sebi i svojim obećanjima.

42 Bog nadilazi svako stvorene. Treba dakle ne-prekidno govor o Bogu pročišćavati od svega što je ograničeno, slikovito, nesavršeno, da se „neizrecivi, neshvatljivi, nevidljivi, nedokučivi, „Bog ne zamjeni našim ljudskim predodžbama o njemu. Ljudske riječi neće nikad dosegnuti Otajstvo Božje.“

496 Već od prvi iskaza vjere, Crkva je isповijedala da je Isus u krilu Djevice Marije začet samom snagom Duha Svetoga, potvrđujući i tjelesni vidik toga događaja: Isus je bio začet „bez sjemena, od Duha Svetoga“. U djevičanskom začeću Oci razabiru znak da je doista sin Božji došao u čovječanstvo, kakvo je naše: „Tako sveti Ignacije Antiohijski (početkom 2. st.) veli: 'Vi ste čvrsto uvjereni u pogledu našega Gospodina da je uistinu od roda Davidova po tijelu, Sin Božji po volji i snazi Božjoj, uistinu rođen od Djevice, (...) da je uistinu (na križ)Bio pribijen za nas, u svome tijelu, pod Poncijem Pilatom (...). Uistinu je trpio, kako je uistinu i uskrsnuo“.

2086 „U izričitoj Božjoj izjavi: 'Ja sam Gospodin, Bog tvoj' uključena je zapovijed vjere, nade i ljubavi. Doista, ako priznajemo da je On Bog, i to vječni, nepromjenjivi, uvijek isti sa samim sobom, time priznajemo i njegovu vječitu istinitost; odатle slijedi obaveza prihvatići njegove riječi i prionuti uz njegove zapovijedi s punim priznanjem njegove vlasti. Osim toga, ako je on Bog, onda priznajemo njegovu svemoć, dobrotu, dobročinstva; iz toga proizlazi neograničeno povjerenje i ufanje. A ako je on neograničena dobrota i neograničena ljubav, kako mu ne ponuditi svoje predanje i darovati mu svoju ljubav? Evo zašto u Bibliji Bog započinje i završava svoje zapovijedi riječima: 'Ja sam Gospodin'“.

213 Objava neizrecivog imena „Ja sam onaj koji jesam“ sadrži dakle istinu da jedino Bog JEST. U tom je smislu već prijevod Sedamdestorice a zatim i crkvena Predaja shvaćala božansko ime: Bog je punina bitka i svakog savršenstva, bez početka i bez kraja. Dok sva stvorena primaju od njega sve što jesu i što imaju, jedino on je sam svoj bitak i od sebe jest sve što jest.

41 Sva stvorena imaju određenu sličnost s Bogom, na najosobitiji pak način čovjek koji je stvoren na sliku i priliku Božju. Različita savršenstva stvorenih bića (njihova istinitost, dobrota i ljepota) odražavaju dakle beskrajno Božje savršenstvo. Stoga možemo govoriti o Bogu polazeći od savršenosti njegovih stvorenja, „jer prema veličini i ljepoti stvorova možemo, po sličnosti, razmišljati o njegovu Tvorcu“ (Mudr 13,5).

U rujnu župno hodočašće u Sinj

Župa Gospe Fatimske Podlabin organizira župno hodočašće u Sinj od 24. do 26. rujna 2021. god.

Petak, 24. rujna:

- polazak iz Labina u 6:00 h
- razgledavanje Zadra (Sv. Stošija, Zlato i srebro Zadra – ženski benediktinski samostan) sa službenim vodičem
- razgledavanje Šibenika sa službenim vodičem (katedrala sv. Jakova i sv. misa u nekoj od crkava)
- večera („švedski stol“) i noćenje u hotelima „Solaris“

Subota, 25. rujna:

- doručak
- Nacionalni park „Krka“
- program i ručak u Etnoland Pakovo Selo

- razgledavanje Trogira s vodičem i sv. misa
- večera u hotelu („švedski stol“)

Nedjelja, 26. rujna:

- doručak
- dolazak u Sinj i sv. misa u Svetištu Gospe Sinjske
- ručak
- posjet Muzeju Sinjske alke s vodičem
- povratak kući (oko 24:00 h)

Cijena je hodočašća 1.450,00 kn. Za sve informacije i prijave obratići se gdje Ljiljanki Česnik na mob. 091/735 9383. Zadnji rok prijava i plaćanja jest 23. kolovoza jer se hoteli moraju platiti unaprijed. Ako netko odustane (osim u slučaju bolesti), nema povrata novca.

Organizator je Župa Gospe Fatimske, Blaž Bošnjaković, župnik.

Kanfanarska kapelica u čast blaženom Miroslavu Bulešiću

Predstavili smo dosad u *Ladonji* četiri kapelice bl. Miroslava u Istri (usp. 49, 4-5/411 (2020), str. 14 – 15 i 49, 7/413(2020), str. 7), no tom nizu kapelica koje čuvaju uspomenu na našeg blaženika valja pribrojiti i ovu iz Župe sv. Silvestra, pape, u Kanfanaru, gdje je oko godinu dana don Miroslav bio župnikom (1945. – 1946.). Kapelica se nalazi u Ulici 16. rujna na broju 11, a podigao ju je pok. Mario Jelovac (1934. – 2013.), koji je već kao dvanestogodišnjak vlč. Miroslavu bio ponosan sakristan i zvonar. Ususret beatifikaciji vlč. Bulešića dao je u zidu, uz vrata svoga dvorišta napraviti kapelicu u čast skorom blaženiku. Izrađena je od kamena u obliku

niše. Blagoslovio ju je, ubrzo nakon beatifikacije, biskup u miru mons. Ivan Milovan 12. listopada 2013., uz prisutnost vicepostulatora kauze mons. dr. Vjekoslava Milovana (1932. – 2015.). U otvoru niše koji zatvaraju staklena vratašča, brončana je bista Blaženika, rad mještanina Antona Medena.

Budućem istarskom svetcu bit će nedvojbeno posvećeno još kapelica, krajputaša, no ukoliko smo osim dosad predstavljenih pet (u Čabrunićima, Režancima, Lanišću, Rimanićima – Pićan, Kanfanaru) preskočili još koju, slobodno nam to javite na adresu uredništa *Ladonje*. Neka nas naš blaženik zagovara i izmoli milost da u nošenju svakodnevnih križeva,

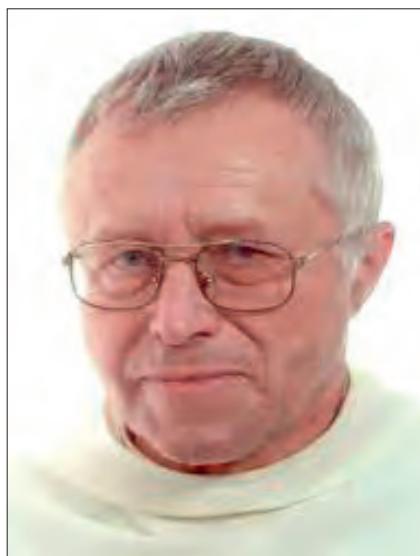
uspriks padovima i strahovima, nikad ne posustanemo u nasljedovanju Krista. *Blaženi Miroslave, hrabri nasljedovatelju Kristov, moli za nas!*

U SPOMEN

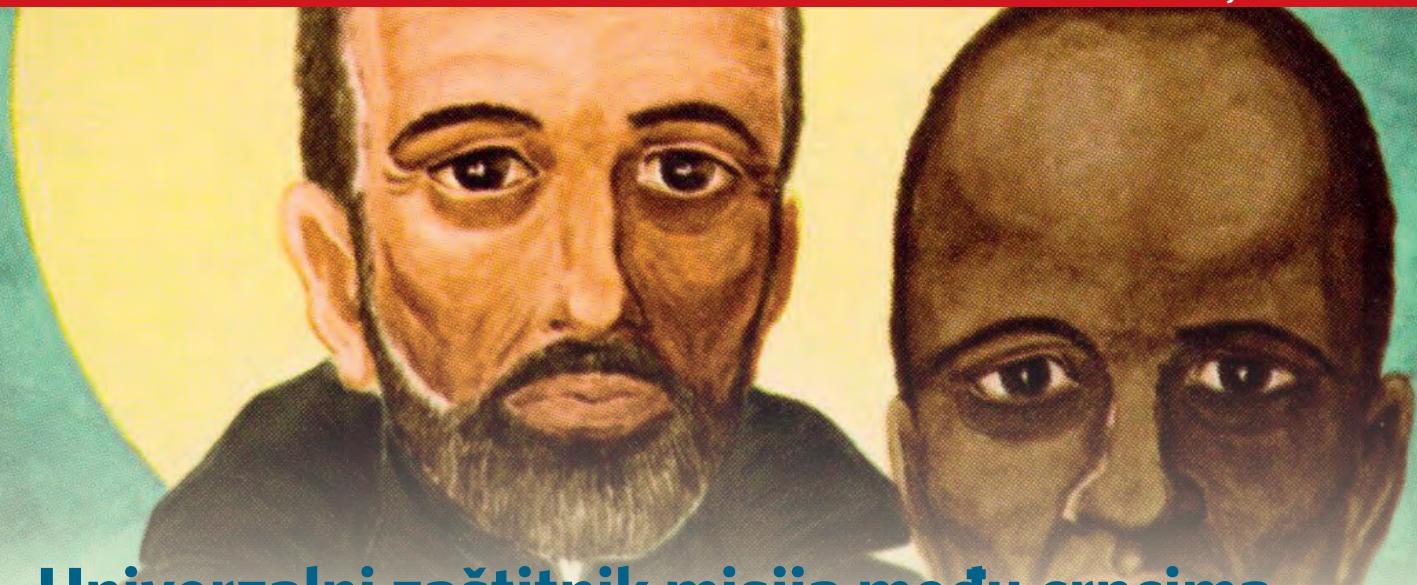
o. Konrad Pomper

Dana 10. srpnja 2021. godine napustio nas je p. Konrad Benedikt Pomper, svećenik – pavlin, prvi župnik u Sv. Petru u Šumi nakon povratka pavlina. Rodio se u Międzyrzeczu Górnym u Poljskoj 16. prosinca 1946. godine, gdje je primio sv. sakramente i završio osnovnu školu. Za vrijeme srednje škole otkriva u sebi redovničko zvanje i za hodočašća na Jasnu Goru, poljsko nacionalno svetište i pavlinski samostan, odlučuje posvetiti svoj život Isusu po Mariji. Tako stupa u pavlinski red 1963. godine i uz krsno ime Benedikt dobiva i redovničko – Konrad. Prve zavjete polaže 1964. godine, a za svećenika je zaređen 1972. godine. Prva mu je služba samostan u Lesnoj Podlaskoj, da bi već sljedeće godine bio premješten u Lesniowza vice magistra u novicijatskom samostanu. Tamo 1975. godine preuzima odgovornu i osjetljivu službu magistra novaka, koju obavlja do 1978. godine. Nakon toga je na Jasnoj Gori, da bi 1980. godine prvi put došao u

Hrvatsku kao prior samostana Kamensko. Nakon 15 mjeseci oduzima mu se dozvola boravka u ondašnjoj Jugoslaviji te odlazi u Njemačku u Dauchingen, da bi od 1987. bio u Todtmossu. Godine 1993. dolazi zajedno s pok. p. Stankom Kokowiczem u Istru, u Sv. Petar u Šumi. Preuzima službu priora i župnika te počinje obnovu samostana. Na početku svoje službe nije bio dobro prihvaćen, već je primljen kao nametnuti stranac. Ali nakon nekoliko godina, djelujući s velikim trudom, strpljivošću, blagošću i ljubavlju, pridobiva srca onih koji ga na početku nisu prihvaćali i upisuje se u srca mještana središnje Istre, a posebno Sv. Petra u Šumi kao pristupačan i ponizan svećenik. Tako je postao prvi pavlin župnik jer inače pavlini u Sv. Petru nisu bili župnici. Gradio je Župu Sv. Petra i Sv. Ivana i Pavala duhovno i materijalno te počeo obnovu pavlinskoga samostana. Nakon 9 godina plodnoga djelovanja, dotaknut bolešću, prelazi u samostan Kamensko gdje ostaje

do 2005. godine, nakon čega prelazi opet u Njemačku i ubrzo u Poljsku. Nekoliko prometnih nesreća ostavilo je velike posljedice na njegovu zdravstvenom stanju. Na Jasnoj Gori služi prema svojim mogućnostima sve do svoje smrti. Ostat će zapamćen kao prvi pavlin u Sv. Petru u Šumi nakon 211 godina te kao čovjek izvanredne blagosti, prostodušnosti i strpljivosti. Pokoj vječni daruj mu, Gospodine... (fr. G. V. S.)

Univerzalni zaštitnik misija među crncima

Rođen je 25. lipnja 1580. godine u Verdu u duboko kršćanskoj radničkoj obitelji. Na isusovačkom kolegiju u Barceloni je studirao i tamo dobio zvanje za isusovački red. Velikim utjecajem na njega je ostavio brat Alfonz Rodriguez koji je bio vratar u samostanu na Maiorci, odakle su misionari odlazili za Ameriku. Često i dugo su razgovarali. Petar je bio oduševljen misijama, a stari Alfonz ga je sokolio u njegovoj namjeri. Poglavar su Petra i prije njegova ređenja odredili za apostolat u Novoj Granadi u Kolumbiji. Tako se Peter, koji je veoma cijenio sveti red pa se do tada nije dao zarediti iz poniznosti, sada, 1616. godine zaredio. Sam general Reda mu je iz Rima poslao ovu poruku: „Briga za duhovnu pomoć i pouku crnaca zadatak je što ga ja visoko cijenim i smatram hvalevrijednim.” Oružje mu se sastojalo u spremnosti na sve, u herojskoj poniznosti i ljubavi, u apsolutnoj poslušnosti prema Crkvi. Pomoćnik, savjetnik i učitelj bio mu je otac Sandoval, samozatajni i do danas nedovoljno poznati apostol crnaca... Njemu treba zahvaliti za početak apostolata među crnim robovima koje su lovili i prodavali kao radnu snagu u Cartageni, velikom lučkom gradu. Za taj se apostolat osobito zauzimao nadbiskup Seville, don Pedro Castro y Quionones. Petar se od prvog dana svoga rada svojski stavio na službu i raspolaganje crnim robovima, koji

su ga zbog toga zavoljeli kao oca, a njegov je rad ispunjavao udivljenjem i mnoge dobromjerne bijelce. On je u isusovačkom kolegiju, u blizini porte, izabrao izbicu u koju su mogli dolaziti crnici. Tu je imao svega: duhana, šećera, datulja i drugih crnicima zanimljivih stvarčica. I to bi im darivao, a s time i svoje srce. Robovi, s kojima se neljudski postupalo, imali su u njemu pravoga oca i najvjernijeg prijatelja. Zato su govorili da bi „Petar zapravo trebao biti crnac, jer nas jedan bijelac ne bi znao tako ljubiti.” A kad bi se koji brod, natovaren crnačkim robljem, približavao Cartageni, cijeli bi se grad pokrenuo. U tropskoj žezi čekali su „los Patros” na svoju „robu”, da vide u kakvom je stanju. Među silnim mnoštvom u luci, koje nije mislilo da su i crnici ljudska bića, da su Božji sinovi i Božja djeca, da su osobe koje bi morale uživati temeljna ljudska prava, dakle, i slobodu, našla su se dva čovjeka koja su na njih gledala onako kako je trebalo i koja su im najljudskije pristupala. Bili su to oci Sandoval i Petar Claver. Tako je Petar svoju odluku od početka misijskog opredjeljenja provodio u djelo. Odluka glasi: „Petar Claver – zauvijek rob Etiopljana.” (U to vrijeme su sve crnce nazvali Etiopljani.) U pastoralnom radu Petar je vodio brigu o broju krštenja. Odatile nam saznanje da je krstio preko 30 000 duša. Svaki pokršteni crnac dobio je prilikom krštenja medaljicu koju bi nosio oko vrata,

a to je ujedno bio vanjski znak da je kršćanin. Svečeva briga za svoju pastvu nije se zaustavila na krštenju: poučavao je i pripremao vjernike na ispovijed i pričest te je znao satima ispovijedati. Svojim je vjernicima usađivao u srce pobožnost prema Isusovoj muci, ranama i Raspetome. To je za njegove patnike bilo najbliže i najpotrebnije. Poticao ih je na pobožnost prema Gospi, a za crnce je osnovao i vodio Marijinu kongregaciju. Uz sav ovaj naporni rad, on si je dodavao i druge pokore: postio je, po noći bedio i molio, živio u krajnjem siromaštvu, pristupao bolesnicima, koji su zbog svojih rana strašno i odbojno izgledali... Gospodin ga je obdario posebnim milostima: znao je čitati ljudska srca, ozdravljao bolesnike, pronašao u dubinu problema vjerničkih duša... Ostao je svjež i dorastao problemima sve do u starost. Probleme je znao energično rješavati te nije ustuknuo ni pred kojom teškoćom. U pozrtvovnom radu s crncima u Cartageni Pertar Claver ustrajao je trideset četiri godine. Razbolio se 1651. godine. Svoje molitve i patnje kao bolesnik prikazivao je za ljude crne rase. Na njih je mislio do posljednjeg časa. Umro je 8. rujna 1654. Cijeli grad Cartagena bio je potresen njegovom smrću. Papa Leon XII. ga je proglašio svetim 15. siječnja 1888. i nazvao ga „univerzalnim zaštitnikom misija među crncima”.

Franjo Rački i Josip Juraj Strossmayer o biskupima zapadnih hrvatskih krajeva IV. DIO

Tijekom svojega biskupovanja Flapp, po nacionalnosti Talijan, nije bio sklon Hrvatima, kako vjernicima, tako ni svećenicima. Čak je zabranjivao hrvatski jezik u crkvi prilikom obreda, pa i kod pogreba, zatim dijeljenje i čitanje novinskih edicija, prije svega tršćanske Naše slogue. Na takve njegove odluke u više je navrata reagirao dr. Matko Laginja, žaleći se, primjerice, ministru bogoštovlja i nastave, i to zato jer je Flapp samo Talijane imenovao kanonicima, a hrvatske upravitelje župa odbio je imenovati župnicima.

I. N. Glavina

Slovenac I. N. Glavina rođen je u Borištu kraj Trsta 1828. godine. Za vrijeme njegova biskupovanja u Poreču, u Kopru osniva talijansko sjemenište, s čime hrvatska strana nije bila suglasna. No, došavši na mjesto biskupa u Trstu, vjernicima se obratio pastirskim pismom i na hrvatskome jeziku, koje je objavljen u tamošnjoj hrvatskoj *Našoj slozi*. Glavina nije bio omiljen ni od strane Talijana. Naime, došavši u Boljun radi krizme, Hrvati su ga dočekali pozlaćenim napisom «Dobro došao!», koji su potom Talijani zaprljali blatom, naslikavši na njemu neprimjeren sadržaj s napisom «P. Croati» (*porchi Croati*). U Trstu je imao neprilike i s tamošnjim vjernicima koji su mu u dvorište biskupije podmetnuli bombu/petardu, gađali ga kamenjem, priređivali demonstracije. I dok su ga Talijani i Nijemci napadali kao slavenofila, dotle su ga Hrvati i Slovenci smatrali pristašom talijansko-liberalne stranke, dakle, iridentističke, te ni među njima nije uživao simpatije, što je vidljivo i u *Korespondenciji*. Zbog neprilika i ozbiljno narušena zdravlja, biskup

Glavina odrekao se biskupije početkom veljače 1896. godine; krajem godine od pape Lava XIII. dobio je časni naslov nadbiskupa. Preminuo je 10. studenoga 1899. godine. U Strossmayerovu pismu spominje se «(...) neki Foretić, ni kuvan ni pečen(...)», kao nasljednik Dobrilin na mjestu porečkoga biskupa. U bilješci Šišić pojašnjava da je to zapravo «Dr. Fran Feretić (*1816 + 1893)», koji «nije došao u Poreč, već postade biskupom u Krku, gdje je prije toga bio kanonikom.»

Franjo Feretić i Gian Batista Flapp

Dr. Franjo Anjan Feretić rođen je u Vrbniku na o. Krku 3. prosinca 1816. godine. Bio je stolni kanonik u Krku, nakon čega je, smrću dr. Ivana Josipa Vitezića, posvećen 23. svibnja 1880. god. krčkim biskupom, dakle, svih Kvarnerskih otoka. Godine 1861. postao je zastupnikom Istarskoga sabora. Preminuo je 19. ožujka 1893. godine. Gotovo stotinu tisuća kruna svoje imovine namijenio je izgradnji niže gimnazije u gradu Krku; to tada nije realizirano. No, Sv. stolica i tadašnja vlast dopustili su njegovu nasljedniku, dr. Antonu Mahniću, da sredstva upotrijebi za gradnju đačkoga internata u Pazinu, koji je kasnije pretvoren u biskupsko sjemenište. Gian Batista Flapp rođen je 18. travnja 1845. god. u Korminu, u Furlaniji. Gimnaziju te studij bogoslovije završio je u Gorici, nakon čega je doktorirao na Augustineumu u Beču. Porečkopoljskim biskupom Flapp je imenovan 28. listopada 1884. godine. Preminuo je 27. prosinca 1912. godine. Tijekom svojega biskupovanja Flapp, po nacionalnosti Talijan, nije bio sklon Hrvatima, kako vjernicima, tako ni svećenicima. Čak je zabranjivao hrvatski jezik u crkvi, prilikom obreda, pa i kod pogreba,

zatim dijeljenje i čitanje novinskih edicija, prije svega tršćanske *Naše slogue*. Na takve njegove odluke u više je navrata reagirao dr. Matko Laginja, žaleći se, primjerice, ministru bogoštovlja i nastave, i to zato jer je Flapp samo Talijane imenovao

Gian Batista Flapp

kanonicima, a hrvatske upravitelje župa odbio je imenovati župnicima. Na temelju napisa u *Našoj slozi*, kaže Rački, u Istri se boje da bi na mjesto porečkoga biskupa bio imenovan njemu nepoznati Flapp iz Gorice, koji ne zna hrvatski i neprijatelj je našega naroda. Njegovo će imenovanje, ocjenjuje Rački, biti test stajališta Rima, tj. Sv. stolice prema slavenstvu. Ono što bi Rim trebao učiniti, jest «uskratiti potvrdu biskupu, koji ne pozna glasa svojih ovaca. Ako ne učini toga, *Grande mundus* bijaše jednostavna deklamacija.» Jer «Katoličkim Slavenom daju se biskupi, koji ili ne znaju njihova jezika ili su im neprijatelji.» No, Flapp je ipak postao porečkim biskupom, koji ne poznaje hrvatski jezik. Sada Rački žestoko kritizira Sv. stolicu riječima: «Zar i to spada na komentar enciklike *Grande munus*? Ako u Rimu hoće da nas katolike Slavene ne ismjejavaju istočna braća, imali bi jednom na put stati tim nepodopštinama. Tako biva i u Njemačkoj.

Franjo Feretić

Pripovijedaju mi Poljaci, da breslavski biskup Herzog, u kojega dijecezi živu Poljaci u $\frac{2}{3}$ pučanstva, ne zna poljski ni riječi. Zaista nas smatraju za inferiornu rasu!»

Vjenceslav Šoić

Jedna od vrlo zanimljivih ličnosti u *Korespondenciji* još je jedan biskup iz Zapadne Hrvatske, i to senjski, Vjenceslav Šoić, rođen 27. rujna 1814. god. u Bakru. Njegov otac Lovro, pomorski kapetan, i majka Vazmoslava, rođena Randić, imali su četvero djece. Dvije su kćeri – starija kći, Marija, koja je pristupila benediktinkama kao sestra Klementa Marija Ana; mlađa, Rajmonda, udala se za kapetana Božu Dujmića, nakon čije je smrti vodila kućanstvo brata Vjenceslava po njegovu povratku u Bakar 1875. godine. Brat Ivan (1811. – 1880.) bio je također svećenik, pa kanonik i župnik u Bakru te mitronski opat. Vidljivo je da je ta obitelj pomorska bila istaknuta i ugledna i toliko vjerski usmjerena, da je od četvero djece čak troje usmjerila u neposredno okrilje Katoličke Crkve. Prije Vjenceslavova kretanja u pučku školu, koju je pohađao u rodnome Bakru, njegov je otac na jednome od putovanja po dalekim morima izgubio život. Očevom smrću, neimaština, čak i glad – dugo su vremena bile suputnikom obitelji Šoić. Po dovršetku pučke škole V. Šoić pohađao je hrvatsku gimnaziju u tadašnjoj Rijeci te biskupske licej u Senju; ondje ga je 1839. god. zare-

dio biskup Mirko Ožegović. Mladu misu služio je 17. svibnja 1839. god. u Bakru, na imendan svoje majke Vazmoslave; ali ona nije doživjela visoku čast svojega sina. U dobi od dvadeset pet godina odlazi najprije u Beč, a zatim u Peštu na daljnje obrazovanje, pa je tako stekao doktorat filozofije i teologije. I on je pohađao elitni Augustineum u Beču, iz kojega je izišlo i niz biskupa, pa tako i Strossmayer i Dobrila. Ondje se družio s Jurjem Haulikom te Strossmayerom, s kojim će «ostati u trajnom prijateljskom odnosu». Godine 1841. dolazi u sjemenište u Senj kao duhovni otac i profesor staroslavenskoga jezika. Četiri godine poslije Šoić ulazi u red bakarskih patricija, a 1844. ili 1847. god. postaje župnikom u Bakru. Četrdesetih je godina XIX. st. Bakar bio teško oštećen u potresu, a tom je prigodom isto tako teško stradala i župna crkva. Šoić je tada pokrenuo akciju prikupljanja dobrovoljnih priloga za njezinu obnovu, posebno među tamošnjim patricijima koji su mahom bili brodovlasnici i kapetani. Prikupljena su

znatna sredstva, tako da je izgrađena nova župna crkva, posvećena sv. Andriji apostolu; polovicom XIX. st. bila je najveća na području Senjsko-modruške biskupije. Stoga je u bakarskoj povijesničkoj Šoić zabilježen ponajviše kao jedan od – pored nekoliko bakarskih patricija te članova gradskoga Municipija – financijera podizanja stolne crkve sv. Andrije. Prijelomne 1848. god. Šoić ulazi u politički život, i to kao poslanik grada Bakra u saboru Kraljevina Hrvatske, Slavonije i Dalmacije. Godine 1853. postaje kanonikom stolnoga Kapitula modruškoga, a 1854. arhiđakon je bakarski (naime, Bakar je tada i postao središte arhiđakonata) te transalbinski. Godine 1851. završetak je izgradnje broda posvećenoga Sofiji, supruzi bana Josipa Jelačića. Na tradicionalni bakarski blagdan «Margaretinu», 13. srpnja, Bakrani, ban Jelačić i supruga nazočili su porinuću broda *Banica Sofija*, izgrađenome u tadašnjem bakarskom brodogradilištu; blagoslov brodu dao je V. Šoić. (nastavlja se)

65 GODINA BRAKA

Mario i Marija Poropat rodom iz Lanisća proslavili su 65 godina braka 14. veljače 2021. u Highland Hts., Ohio, USA, gdje žive 53 godine. Tijekom tih godina pratili su ih veselje, ljubav, vjera, razumijevanje, a najviše su bili usredotočeni na obitelj. Kći Livia i sin Marino s obiteljima, unuk Anton, unuka Andrea i praprunuka Hayden čestitaju im taj veliki i lijepi jubilej! (Livia)

U spomen na prof. dr. sc. Slavka Krajcara (1951. - 2021.)

Upetak, 18. lipnja 2021. godine, u 71. godini života preminuo je uvaženi prof. dr. sc. Slavko Krajcar (rođ. 1951.), naš Slavko Krajcar. Po mnogočemu naš. Po vezanosti za svoju obitelj, za kraj iz kojega je potekao, za svoj Krajcar Brijeg i za Žminj. I za prijatelje, brojne prijatelje. *Veli šlovek.* Izdvojiti ćemo samo dio iz njegove bogate biografije objavljene na stranicama Fakulteta elektrotehnike i računarstva, čiji je bio dekan u razdoblju 1998. - 2002. godine čijem je razvoju dao iznimno doprinos: prof. dr. sc. Slavko Krajcar rođen je 14. siječnja 1951. godine u Krajcar Brijegu - općina Žminj. Osnovnu školu završio je u Sv. Petru u Šumi, a Srednju tehničku školu u Puli. Godine 1969. upisao je Elektrotehnički fakultet u Zagrebu koji je završio u jesen 1973. godine. Doktorirao 1988. godine. Na Fakultetu elektrotehnike i računarstva proveo je cijeli svoj radni vijek, preko 46 godina. Bio je mentorom za 86 diplomskih radova i 39 završnih radova, mentorirao je 10 pristupnika koji su stekli akademski stupanj doktora znanosti i 14 pristupnika pri izradi znanstvenih magisterskih radova. Između ostalog bio je jedan od voditelja izrade Energetske strategije Hrvatske (koju je Sabor

prihvatio 2010. godine) i Strategije energetske učinkovitosti (2008.), kao i provedbenih planova sve do donošenja novih strategija (2008. - 2020.). Prof. dr. sc. Slavko Krajcar bio je iznimno aktivan i izvan Fakulteta i Sveučilišta. Bio je redoviti član Akademije tehničkih znanosti Hrvatske i njezin član Uprave te predsjednik Hrvatskog društva za rasvjetu. Osim u struci bio je aktivan i u kulturi. Bio je u dva mandata predsjednik Čakavskog sabora, izdao je dvije zbirke svojih pjesama, ima objavljenih pjesama u časopisima i zbornicima i uredio je četiri knjige vezane za kulturu.

Za svoj rad dobio je brojna priznanja kao što su zlatna plaketa "Josip Lončar" za dugogodišnji predani nastavni i znanstveno istraživački rad, posebno priznanje za obnovu i razvoj Sveučilišnog računskog centra (SRCE), priznanje HO CIRED za veliki stručni doprinos razvoju elektrodistribucijske djelatnosti (nagrada za životni opus), priznanje HRO CIGRE za svekoliki doprinos elektroenergetske djelatnosti u Republici Hrvatskoj (nagrada za životni opus), nagradu "Nikola Tesla" Hrvatske sekcije IEEE za iznimno doprinos znanosti, obrazovanju i struci u području elektrotehnike i računarstva. I to je naravno samo dio onoga što je Slavko bio i samo dio onoga što je za svojega bogatog života napravio. Slavko Krajcar je za svoje zasluge oko uređenja Čakavске kuće bio proglašen počasnim građaninom Žminja, Senat Sveučilišta u Zagrebu izabrao je Slavka Krajcara u počasno zvanje profesora emeritusa, a Čakavski sabor je na svojoj sjednici od 22. svibnja 2021. imenovao Slavka Krajcara za počasnog predsjednika.

Dana 23. lipnja 2021. godine na zagrebačkom Krematoriju od prof. dr. sc. Slavka Krajcara su omiljenog profesora, izuzetno poštovanog kolege zajedno s obiteljima na vječni

počinak ispratile stotine prijatelja, kolega, bivših i sadašnjih studenata. U njegovom Žminju 25. 6. 2021. godine, također uz prisustvo obitelji i brojnih prijatelja održana je komemoracija koju je vodio glavni tajnik Čakavskog sabora Josip Šiklić. O Slavku Krajcaru nadahнуто su govorili prof. dr. sc. Robert Matijašić, predsjednik Čakavskog sabora; Željko Plavšić, načelnik Općine Žminj; mr. sc. Davor Mišković, prijatelj i suradnik; u ime mještana njegovog rodnog Krajcar Brijega govorila je Nevija Jedrečić, ravnateljica žminjskog vrtića. Svirkom na roženicama Mladen Buić i Serđo Valić i pjesmom na tanko i debelo Marija i Milan Kranjčić odali su počast Slavku Krajcaru. Pogrebni obred, sutradan, vodili su velečasni Jordan Rovis, žminjski župnik i velečasni Željko Zec, stropazinski župnik. Uz žminjskog župnika o Slavku Krajcaru govorio je glavni tajnik Čakavskog sabora Josip Šiklić. To je, naravno, samo mali dio onoga što je Slavko bio i samo dio onoga što je za svojega bogatog života napravio. Uz zvuke sopela i uz prisustvo njegove obitelji i brojnih prijatelja koji su mu još jednom htjeli zahvaliti na njegovoj dobroti i zaraznom životnom optimizmu kojim ih je za života hрабrio, položena je urna na mjesnom groblju u Žminju. /Nada Galant/

SAN JE GLEDA U OČI

Je došla, ni me avižala tu noć
Samo je zguor mene
Mene s krili poslala
I me pitala san li pronat za poć

San Se pogleda i Je prova pitat
Magari Je prije nisan pozna
Još jedan hipčić bih živit rat
Aš toliko tega nisan regula

Se je nasmijala, ču te puštit
Ma se moraš navadit drugajče
Živit.

/S. Krajcar, Kunfina bilo ni, 2004./

Ana Orbanić

U srijedu, 21. srpnja 2021. u 92. godini života blago je u Gospodinu preminula Ana Orbanić iz Dolenjih Orbanić, okružena svojim kćerima. Rođena je u Gorenjim Orbanićima 30. 10. 1929. godine, od oca Josipa i majke Marije, r. Udovičić. U dobi od 23 godine zasnovala je obitelj s Juštetom Orbanićem iz Dolenjih Orbanića. Bog ih je blagoslovio rođenjem četiri kćeri: Elvinom, Nevijom, Mirjanom i Danielom, od kojih je najmlađa, Daniela, postala redovnicom Družbe sestara Presvetoga Srca Isusova. Ana je svoj dugi životni vijek proživjela kao praktična vjernica, a životne je križeve nosila sa živom vjerom koju je svojim bližnjima prenosila primjerom, brigom, neumornim radom. Kao udovica živjela je devetnaest godina. Resile su je jednostavnost, skromnost, požrtvovnost, predanje Bogu i obitelji, bližnjima. Iako je uvijek bila u poslu, bila je i žena redovite molitve. *Krunico je vajka imela va ževe, nikat ni šla spati ku si ni krunico zmolila, vajk je molila Krunico – za sveh, svjedoči kći Elvina.*

Sprovodne obrede 22. srpnja u kapelici i na groblju predvodio je žminjski župnik vlč. Jordan Rovis, a misu zadušnicu u župnoj crkvi sv. Mihovila u Žminju riječki nadbiskup i metropolit Ivan Devčić, uz koncelebraciju župnika, vlč. Željka Zeca i vlč. Branimira Aleksandra Petrovića. Nadbiskup Devčić u prigodnoj je homiliji pojasnio utješne riječi Evandžela (Iv 6,35-40). Isus je došao pokazati nam kako se volja Očevo bespogovorno izvršava, i život se vječni postiže ako se izvršava volja Očeva, kazao je. Parafrazirajući riječi Isusove prispodobe o talentima, istaknuo kako je pokojnica sigurno već čula Očev glas: 'Valjaš, kćeri dobra i vjerna! U malome si bila vjerna, nad mnogim ču te postaviti! Uđi u radost Gospodara svoga!' U zahvalnosti za dar njezina života, izraze sućuti obitelji pokojnice uime župne zajednice, nazočnih svećenika, redovnica i osobno izrekao je župnik Rovis. Telefonom su još sućut izrazili preč. Antun Kurelović, dugogodišnji žminjski župnik, i preč. dekan Mladen Matika. Za pokojnu Anu naručeno je 80 svetih misa, a darovano je i za potrebe Župe. Na kraju svete mise Nadbiskup je zahvalio cijeloj župnoj zajednici i vrijednoj obitelji Orbanić, posebno č. s. Danijeli, dugogodišnjoj ravnateljici riječkoga Hospicija, na njezinu predanom radu u ustanovi palijativne zdravstvene skrbi.

Dragoj pokojnici Ani neka Gospodin bude vječna nagrada, a nama podari snage i upravlja naše putove da u ovom i ovakovom svijetu sve naše staze i namjere dobro završe. (np)

ZLATNI PIR

Treba se volit, ali najviše poštivat

STARI PAZIN Okruženi obitelji, kumovima, rođbinom i prijateljima, uz bogat stol, svirku i pjesmu, Antun i Nevija Ladavac iz sela Grubiši pokraj Pazina 22. svibnja 2021. godine obilježili su dan kada su uz Božju pomoć, u crkvi sv. Jurja na Starom Pazinu krenuli na bračno putovanje koje traje već 50 godina, a vjenčao ih je tadašnji župnik vlč. Merlić. Sadašnji župnik vlč. Željko Zec čestitao im je obljetnicu braka i blagoslovio daljnji životni put uz prigodan poklon. Antun i Nevija u pola su stoljeća ljubavi zajedno stvorili dom u Grubišima pokraj Pazina, podigli dvoje muške djece, žive u kršćanskom duhu i njeguju najveću dragocjenost – obitelj. Antun je rođen 1946. godine, a odrastao je u Grubišima sa starijom sestrom i roditeljima. Nevija je rođena 1950. godine i odrasta s dvojicom starije braće. Antun i Nevija upoznaju se krajem šezdesetih godina kada su zajedno radili u istom poduzeću. Zaslужenu mirovinu provode brinući se o svojim unucima i poljoprivrednim radovima za svoje potrebe. Nevija je uvijek bila aktivna članica crkvenoga zabora, najprije svoje rodne župe Sveti Juraj na Starom Pazinu, a nakon udaje Svetе Lucije Pazinske gdje još uvijek srčano svaku nedjelju svojim talentom obogaćuje liturgijsko slavlje. Antun i Nevija otkrili su jednostavan recept za uspješan brak zlatnoga pira vrijedan: *Treba se volit, ali najviše poštivat!* (N. L.)

„Život za svetost“

Knjiga „Život za svetost, bl. Miroslav Bulešić, svećenik – mučenik“, dr. sc. Stipana Trogrlića predstavljena je u nedjelju, 22. kolovoza 2021. u Lanišću. O knjizi su, osim autora, govorili preč. dr. Josip Grbac, preč. mr. Ilija Jakovljević i grafički urednik David Ivić.

Preč. dr. Josip Grbac je istaknuo „nekoliko crvenih linija“, značajnih obilježja koja ovu znanstvenu knjigu čine posebno vrijednom. Naglasio je nepobitnost činjenica koje autor iznosi, jer je sve napisano dokumentirano izvorima iz čak 9 arhiva, 59 knjiga te 13 mrežnih stranica. Istaknuo je kako je dr. Trogrlić najbolji poznavatelj povijesti Crkve u Istri, u tome je nasljednik mons. dr. Dragutina Nežića, te je stoga događaj „krvave krizme“ kontekstualizirao temeljeći se na povjesnim izvorima, dokumentima i minuciozno istraženim sudskim spisima. Govoreći o blaženiku, napomenuo je da je bl. Bulešić smetao ideologiji tadašnje vlasti jer je životom pokazivao da je vjera nedjeljiva od morala; svojim je posve normalnim pristupom privlačio posebno mlade, a to je vlastima itekako smetalo, jer je tada, kao i danas, mnogima smetala prisutnost vjere, koja sa sobom donosi moralne vrijednosti, u politici i društvu. Dr. Grbac se nadalje dotaknuo i Bulešićevog pastoralnog djelovanja te odnosa prema laicima, „on je već tada, zasigurno nesvesno, bio na tragu sinodalnog puta Crkve kojeg danas zagovara papa Franjo“. „Knjiga svjedoči o još jednom fenomenu – moralnoj snazi istarskoga klera koji je bio ujedinjen u širenju vjere i domoljublja, u tim prijelomnim povijesnim vremenima bili su onaj jezičak na vagi koji nije dopu-

stio svakojako manipuliranje Istrom i njezinom Crkvom; sumnjam, mislim, vjerujem da današnji istarski kler nema tu snagu, možda ni pamet, možda ni volju tako jedinstveno istupiti u obrani vjere i domoljublja“, naglasio je dr. Grbac te nadodao: „ti su svećenici tada zbog svog djelovanja podnosiли ‘bijelo mučeništvo’, treba odati priznanje autoru što te ljude, pišući o njima, izvlači iz zaborava.“

„Ova je knjiga plod višegodišnjeg istraživanja istarske crkvene povijesti u 20. stoljeću te osobnog rada prof. Trogrlića u dijecezanskom postupku za proglašenje Miroslava Bulešića blaženim i vjerujemo jednog dana svetim“, istaknuo je vicepostulator u kauzi za proglašenje svetim bl. M. Bulešića, preč. mr. Ilija Jakovljević. „Knjiga je pisana znanstvenom metodom i donosi razne arhivske fondove koji se odnose na crkvenu i društvenu povijest iz vremena bl. Miroslava, ali i na samu njegovu svećeničku ulogu u toj povijesti. Život bl. Miroslava Bulešića manje više nam je poznat. Pa se možemo zapitati što je to novoga? Kako sâm autor kaže u svom uvodu u knjigu, smatrao je „potrebnim, koliko je god to zahtjevan zadatak, smjesti Blaženikov ‘lik i djelo’ u kontekst onodobnih društveno-političkih, nacionalnih i vjerskih prilika“. Zasigurno najbolji poznavatelj tog povijesnog, crkvenog vremena života bl. Miroslava je prof. Trogrlić. Stoga će ova knjiga biti vademekum za sve one koji budu željeli proučavati društvenu i pastoralnu ulogu bl. Miroslava.

Grafički urednik David Ivić je progovorio o tehničkim obilježjima knjige, koja je tiskana u Pazinu u tiskari Izdavačke kuće Josip Turčinović d.o.o. Knjiga na 230 stranica, u 14 poglavlja, donosi 52 ilustracije, bogati popis bibliografije, bilješke i ponešto stihova. Temeljem svog bo-

gatog radnog iskustva u grafičkom uređivanju knjiga Ivić je naglasio važnost čitanja vrijednih knjiga poput ove, jer tako možemo izbjegći da nam drugi diktiraju usvajanje nekih krivih vrijednosti.

Autor se je u završnom obraćanju podsjetio svojih početaka bavljenja poviješću Crkve u Istri, sa zahvalnošću je spomenuo pok. mons. Antuna Heka, pok. mons. Ivana Graha i pok. mons. Antuna Bogetića, kao i mnoge druge i danas aktivne svećenike s kojima je surađivao istražujući arhive. Autor je rekao kako je velike količine spisa dobio od nekadašnjeg dijecezanskog postulatora, pok. mons. Vjekoslava Milovana, te surađujući u dijecezanskom postupku za proglašenje Miroslava Bulešića blaženim zajedno s mons. Grahom i pok. biskupom Bogovićem. „Kao perit u kauzi i pripremi elaborata o povijesnim, društvenim i vjerskim okolnostima kojeg sam radio prije petnaestak godina došao sam do određenih saznanja o životu Miroslava Bulešića u kontekstu njegove mučeničke smrti. Budući da sam imao materijale iz arhiva postulature, iz osobne ostavštine mons. Bože Milanovića i vjerske komisije iz Hrvatskog državnog arhiva smatrao sam da je moguće na temelju tih dokumenata uobičiti jednu knjigu u kojoj nema nekih značajnih faktografskih novosti, ali je to jedno povijesno preslagivanje onoga što je unutar konkretnе povijesne situacije činio Miroslav Bulešić. Motiv je bio metodologijom povjesničara osvijetliti život Miroslava Bulešića unutar povijesnog konteksta u kojem je živio i djelovao, unutar dva totalistička režima, fašizma u kojem je odrastao i komunizma u kojem je tragično završio“, rezimirao je dr. Trogrlić povod za pisanje ove knjige. (G. Krizman)

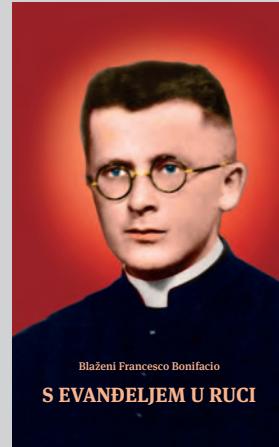
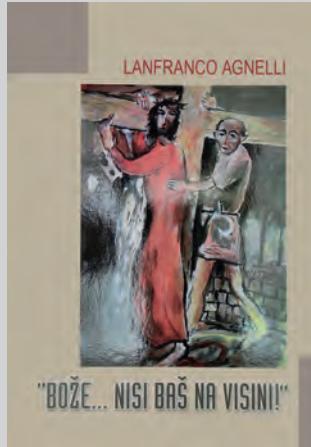
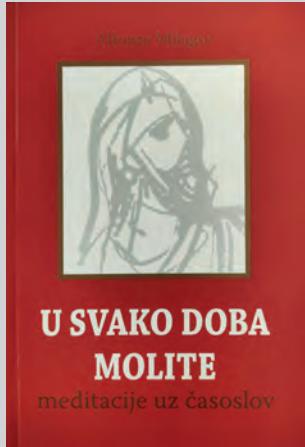
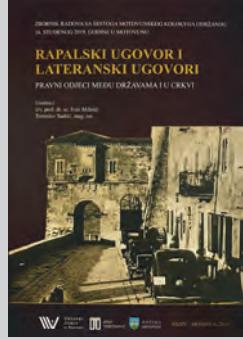
POSJETITE KNJIŽARE "JOSIPA TURČINOVIĆA"

Izdavačka kuća JOSIP TURČINOVIĆ d.o.o. Pazin
Narudžbe na tel. 052/ 624 342

Prodavaonice:

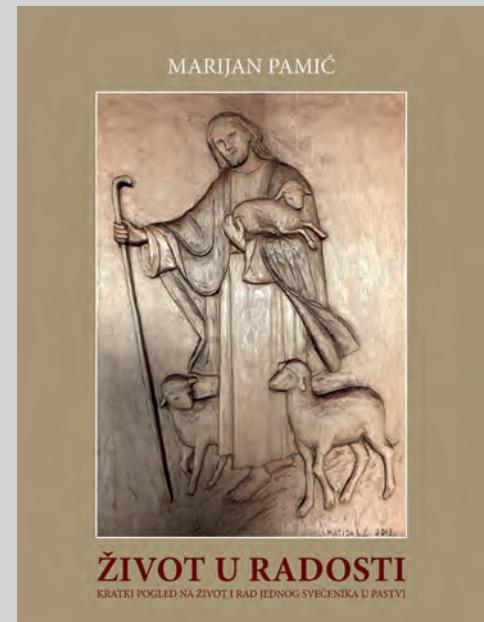
PAZIN, A. Kalca 2, tel. 052/621 082
PULA, Dantev trg 1, tel. 052/216 498
POREČ, Eufrazijeva 22, tel. 052/451 784

Radno vrijeme
Pon - pet 9-16 h, sub 8-13 h
Pon - pet 9-16 h, sub 8-13 h
Pon - sub 9-18 h

MISNA VINA POREČKE I PULSKE BISKUPIJE

Kontakt za nabavu: porec@josipturcinovic.com, 052/451 784

Trviški zvonik

Samostojeći zvonik pored župne crkve Majke Božje od Svetе Krunice u Trvižu podignut je, kako svjedoči natpis na kamenoj ploči iznad ulaznih vratiju, 1896. godine, što je godinu dana ranije od današnje crkve, koja je sagrađena 1897. i posvećena 1898. godine. Podignut je o trošku župljana, kako dalje svjedoči natpis na pomalo arhaičnom hrvatskom jeziku: TROŠKOM ŽUPLJANAH / NA ŽEMLJIŠĆU BRAĆE / IVANA, ANTUNA I FRANA SIRONIĆ / USTUP – OBĆINI.

Elegantan trviški zvonik, sagrađen klesanim kamenjem, visok je 35 metara. Vitko tijelo zvonika krase tri zidna vijenca, a prostorija za zvona na svakom je licu zvonika prošupljena s jednom polukružnom biforom. Nešto ispod prostorije za zvona, na strani ulaznih vratiju, ugrađen je kružni brojčanik javne ure. Iznad zadnjega zidnog vijenca sjedi osmerokutni „bubanj“ s okruglim prozoričićima, a završava osmerokutnom piramidom s višestrukim metalnim križem na vrhu. Stubište je zvonika drveno. Ima tri zvona, od kojih najveće, po slobodnoj procjeni, teži oko 1000 kg, dok su druga dva znatno manja, s oko 100 i nešto manje kilograma. Najveće je zvono bogato ukrašeno ukrasnim reljefima i reljefima više svetaca, među kojima se razaznaje arkandeo Mihael, Blažena Djevica Marija od Krunice, sveti Antun. Hrvatski je natpis na njemu uklonjen, ostao je samo talijanski uz rub zvona: ASPIRATA DAGLI AUSTRIACI IL 16 – X - 1916. RIFUSA COL BOTTINO DELLA VITTORIA NEL 1922. Sva tri zvona izlivena su 1922. godine u ljevaonici Achille Mazzola iz Valduggie (Novara), kako svjedoči pečat tvrtke. Zvonjenje je unazad desetak godina automatisirano, svjedoči sakristanka i zvonarica gđa Anita Perčić.

Trviž u kolovozu posebno oživi uoči Dana pobjede i domovinske zahvalnosti za programa Večeri hrvatskih klapa, čiji početak po tradiciji označi kampelanje odnosno ručno zvonjenje s trviškoga *turna*. (np)

